Telefonas: LACKAWANNA 5529

„Tėvynė" Savaitinis Laikraštis
Leidžia kas Pėtnyčia
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
PRENUMERATA METAMS:
Suvienytose Valstijose $1.50
Kitose Viešpatystėse $2.00
„T Ė V Y N Ė",
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

TĖVYNĖ

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS.

MINNESOTA HISTORICAL SOCIETY

The Lithuanian Weekly „Tėvynė"
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
P. Jurgeliutė, Sec'y & Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $1.50
To Foreign Countries $2.00
„T Ė V Y N Ė",
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

No. 28 Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Autorized on June 27, 1918.

New York, N. Y., Liepos (July) 10, 1925.

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, under the Act of March 3, 1875

Vol. XVI

Opozicija Nedalyvaus Lietuvos Seime

Baisi Katastrofa Bostone

Lietuvos-Latvijos Sutartis Pasirašyta

OPOZICIJA SVARSTO PASIRAUKIMĄ IŠ LIETUVOS SEIMO.

„Klaip. Žinios" praneša kiek plačiau apie įvykusį triukšmą Lietuvos Seime. Kaip žinome triukšmas kilo delei klerikalinės Seimo didžiumos pasiryžimo perleisti įstatymus suvaržančius spaudos ir susirinkimų laisvę ir įvedančius Vid. Reik. Ministerio diktatūrą. Šitas triukšmas tęsėsi net per du posėdžiu birželio 20 d. Dieniniam posėdy pašalintas iš Seimo socialdemokratų atstovas p. Bielinis už kritikavimą klerikalinio bloko užmačių. Apie vakarinį posėdį aukščiau minėtas laikraštis rašo sekamai:

Vakare posėdis prasidėjo 7 val. ir į jį pašalinė publika neįleidžiama. Svarstant spaudos įstatymą, kilo triukšmas. Atstovą Lapinską (v. l.) policija išvedė iš salės. Pradėjus kalbėti d-rui Griniui (v. l.), vėl kyla triukšmas. Įvedama policija, bet v. l., s. d. ir mažumos Griniaus policijai neduoda. Pagaliau policija nugali ir opozicija, giedodama himną, triukšmingai apleidžia salę.

Liko posėdžiauti kd., df. ir us. blokas. Priimti spaudos ir susirinkimų įst. pakeitimai visais 3 skaitymais, o taip pat ir kitų įst. eilė. Del paskutinių įvykių Seime eina kalbos, buk opozicija visai išeisianti iš Seimo.

Lietuvos Pasiuntinybė Vašingtone skelbia „Eltos" pranešimą, kad esą Seimo triukšmingo posėdžio aprašymas spaudoje didžiai perdėtas. Esą jokių muštynių nei sužeidimų nebuvę.

IŠIMTA 43 LAVONAI IŠ NAMO GRIUVĖSIŲ BOSTONE.

Liepos 4 d. anksti ryte, apie 3 val., be jokios žymės iš anksto staiga sugriuvo Pickwick Kliubo namas, 12 Beach St., Boston, Mass., taip vadinamam „Chinatown kurorte". Spėjama, kad tuo tarpu linksminosi ir šoko tarpe 100 ir 200 asmenų ir momentaliai visi pateko griuvesiuose. Iki liepos 6 d. vakaro iš griuvėsių išimta 43 lavonai. Sužeista 16 asmenų, kurie randasi ligoninėse ir spėjama, kad nekurie jų mirs.

Gubernatorius Fuller įsakė pradėti skubų tyrinėjimą šios katastrofos priežasties ir taipgi uždaryta Bostono visi naktiniai kliubai iki nebus patikrinta jų namų tvirtumas ir užtinrintas saugumas juos lankantiems.

PASIEKTA SUSITARIMO TARPE LIETUVOS IR LATVIJOS.

Lietuvos Pasiuntinybė Vašingtone praneša „Eltos" prisiųstą žinią, kad Lietuvos ir Latvijos Užsienių Reikalų Ministerių pasitarime birželio m. 30 d. ir liepos mėn. 1 d. pasirašyta protokolas, kuriuo numatomas arbitražo ir ekonominės sutarčių pasirašymas Latvijos-Estijos sutarčių pagrindais. Estijai prisidėti bus sušaukta Rygoj trijų pabaltės valstybių konferencija. Be to pasirašyta konvencija, reguliuojanti medžio plukdymą ir plaukiojimą pasienio upėmis tarp Lietuvos ir Latvijos.

ANGLIAKASIŲ REIKALAVIMAI.

Jung. Angliakasių Unijos kietosios anglies apylinkės trijų distriktų konvencijoj, kuri įvyko Scranton, Pa., pereitą savaitę, paskutinėje sesijoje liepos 2 d. beveik vienbalsiai nutarta kelių šimtų delegatų balsais reikalauti iš angliakasyklų savininkų pakelti algas 10 nuoš., pridėti dieniniams darbininkams po $1 į dieną, įvesti „check-off" sistemą išrinkimui iš darbininkų mokesnių unijai, dviejų metų sutarties, sulyginimo visų rušių dienos mokėjimo normos ir kitų mažesnių reikalavimų. Pabaigoje šios savaitės unijos atstovai susitiks su kasyklų savininkais Atlantic City mieste ir įteiks tuos savo reikalavimus darbdaviams.

Unijos vadai spėja, kad kasyklų savininkai suspenduos darbą, kad galėtų išparduoti esamą anglį aukštomis kainomis ir esą kol iškastos anglies bus, tol laikys kasyklas uždarytas. Vienok prezidentas Coolidge pasižadėjo daryti viską, kad darbo sustabdymas neįvyktų.

AMERIKA SIULO REVIDUOTI KINŲ SUTARTIS.

Vašingtono valdžia taria, kad turėtų but umai sušauktas tarptautinės komisijos, numatytos Vašingtono nusiginklavimo konferencijos, susirinkimas, kurs išnagrinėtų budus pakeisti svetimšalių ekstrateritorines teises Kinuose tokia kinų teismine sistema, kuri bešališkai žiurėtų ir svetimų piliečių teisių. Tačiau Londono žinios skelbia, kad Anglija labai šaltai sutikusi šitą Amerikos pasiulymą.

ŽEMĖS DREBĖJIMAS BESIKARTOJA.

Santa Barbara mieste, kurį visiškai sunaikino smarkus žemės drebėjimas pereitą savaitę, net iki liepos 5 d. vis dar buvo jaučiamas gana žymus protarpiais pasikartojantis žemės drebėjimas. Vienok nežiurint to, inžinieriai jau išdirbo naujus planus šio turtuolių miesto atstatymui ir atstatymo darbas jau prasidėjo.

PASEKMINGAS IŠMĖGINIMAS.

Vašingtono žinios skelbia, kad liepos 4 d., kuri yra švenčiama kaipo Jung. Valst. Nepriklausomybės Diena, gerai pavykęs valstybinės apsaugos išmėginimas. Mat ši diena buvo skelbiama kaipo „išmėginimas tautos apsigynimo jėgai" ir buvo raginama visoje šalyje rengti skaitlingas manifestacijas tuo tikslu. Tikrinama, kad tokios manifestacijos įvyko apie 7,000 vietų ir jose dalyvavo apie 20,000,000 dalyvių. Taipgi iš įvairių vietų pranešama, kad ir apvaikščiojimas pačios šventės nemaža aukų nusinešęs, nes besprogdinant fejerverkus ir bešaudant iš revolverių ir kitais budais nemaža žmonių užmušta ir sužeista.

ĮVAIRIOS ŽINUTĖS.

— Belgijos premiero Poullet naujai sudarytas koalicinis kabinetas pagaliau laimėjo parlamento pasitikėjimą.

— Vokiečiai nutraukė derybas su Prancija delei prekybos sutarčių. Šitos derybos tęsėsi jau 9 mėnesius ir pagaliau iširo.

— Anglijos prekyba žymiai sumažėjo ir bedarbių skaitlius padidėjo. Birželio pabaigoje Anglijoje buvo 1,280,700 bedarbių.

— Berlyno žinios skelbia, kad pereitą mėnesį darytas gyventojų surašinėjimas parodo, kad Vokietijos gyventojų skaitlius siekia apie 62,500,000, neskaitant apie 750,000 Pareinio okupuotų gyventojų. Spėjama, kad Vokietijos gyventojai sumažėję arti 7,000,000, nes pradžioje pasaulinio karo ji turėjusi viršaus 68,000,000 gyventojų.

— Romos žinios skelbia, kad vagys apvogę Vatikano šv. Petrą, paimdami apie 3,000,000 lirų vertės įvairių brangenybių. Sąrišy su šia vagyste suareštuota 20 asmenų.

Iš Lietuvos Laikraščių

NAUJAS VYR. TRIBUNOLO NARYS.

Vietoن p. Janulaičio, teisingumo ministeriui pristačius, ponas Respublikos Prezidentas paskyrė Vyriausiojo Tribunolo nariu Kauno apygardos teismo narį p. Joną Staškevičių.

PROTESTAS VATIKANUI.

Latvių-Lietuvių Vienybės valdyba, kuri nuolat pakelia savo balsą Vilniaus klausimu, nutarė įteikti savo pareiškimą Vatikanui del jo konkordato su Lenkija, kuriuo Lietuvai padaryta skriauda.

DEL KAUNO MIESTO KANALIZACIJOS.

Miesto Valdyba veda derybas su Amerikos didžiule statybos bendrove The Foundation Company. Ištyrimui jau atliktų ir atliktinų darbų prie įvedimo kanalizacijos ir vandentiekio ši b-vė yra atsiuntusi Kaunan jos Londono Skyriaus vyriausiąjį inžinierį Johną Kinsey, kursai yra atvykęs Kauman šio birželio m. 16 d. Tą pačią dieną inž. J. Kinsey buvo atsilankęs Miesto Valdyboje ir dabar su kanalizacijos ir vandentiekio Skyriaus vedėju inž. Kairiu apžiurinėja, kaip pačius darbus, taip lygiai ir visus planus tolimesnių darbų. Jau pirmiau Miesto Valdybos pagaminti kanalizacijos ir vandentiekio planai, inž. Kinsey nuomone, yra labai gerai padarytais ir apskaitytais ir jo nuomone, galima, kad ir tuoj tęsti toliau darbai, jeigu tik galutinai bus susitarta su Miesto Savivaldybe deliai paskolos ir ši sutartis liks patvirtinta ir pačios Vyriausybės. Už kokios 10 dienų yra laukiama tos b-vės vyriausieji atstovai, kad galutinai sudarius sutartį deliai darbų ir pačios paskolos.

KONTRABANDA TEBEVEIKIA.

Klaipėdos ruožo geležink. policininkas Želvys birželio 16 d. sugavo traukinyje kontrabanda gabenant 10 literių neakcizuoto spirito, kuris su byla liko perduotas atatindamai muitinei. Kaip girdėt, tą pačią dieną ir Pagėgių muitininkai gana nemažai spirito ir manufakturos sulaikė.

LIETUVIŲ LATVIŲ VIENYBĖS KONGRESAS.

Birželio 21 d., 10 val. 35 min. traukiniu iš Rygos atvažiavo į Kauną 175 Lietuvių Latvių Vienybės Draugijos nariai latviai ir lietuviai. Stoty sutikti kauniškės L. L. V. Draugijos atstovų svečiai išvažinėti į viešbučius. Tą pat dieną 2 val. Valstybės Teatre įvyko iškilmingas kongreso atidarymas L. L. V. Dr. pirmininko prof. Volterio prakalba, Tumo Vaižganto referatu ir kitų artimesnių tai idėjai darbuotojų prakalbomis, be kitko prof. T. Brazio paskaita apie lietuvių liaudies dainas ir kt.

Po kongreso atidarymo iškilmės svečiai vyko į Karo Muzėjų, kur sudėjo Žuvusiųjų Karžygių paminklui vainikus, vakare „Ramovėj" rautas. Nuo birželio 22 d. iki 24 d. Universiteto salėj kongreso posėdžiai.

VILNIJOS MIŠKAS VOKIETIJON.

Paskutiniuoju metu iš Vilnijos vežama daug miško medžiagos į Vokietiją. Iš Naugarduko ir gretimų sričių gabenama daug pabėgių. Tuo tarpu Vilnijoj pramonė kas kart vis labiau smunka; užsidaro naujos dirbtuvės. Nesenai užsidarė didelis Jarošinskio ir Malinauskio garinis malunas.

KUNIGUI SUSTATĖ PROTOKOLĄ.

Vepriai, Ukmergės aps. Čia birželio 14 d. mitingo metu kunigui Mirskiui už triukšmo kėlimą policija sustatė protokolą.

DVARININKUS TEBESKERDŽIA.

Volkovisko apskrity penki ginkluoti vyrai puolė Korneč dvarą ir, apiplėšę jį nukovė dvaro savininką ir šeimininkę ir pasislėpę miškuos.

SPAUDOS ĮSTATYMAS PAKEISTAS.

Ministerių Kabinetas priėmė spaudos įstatymo pakeitimą. Juo spaustuvės arba joms lygios, leidžiančios spaudinių įstaigos, pristato miestų ir apskričių viršininkams po 10 egz. periodinių ir po 8 vienkartinių leidinių. Be to, baudžiamajam statute numatytų nusikalstamųjų darbų spaudos bylas kelia miesto ir apskrities arba apskrities viršininkai.

SUVĖLINO KALINIŲ PASIKEITIMĄ.

Gegužės m. 26 d. Rygoj turėjo įvykti Lietuvos ir Lenkų Raudonųjų Kryžių derybos kalinių pasikeitimo reikalu. Kadangi Lenkų Raudonasis Kryžius kalinių sąrašą įteikė per vėlai, tik gegužės m. 22 d., tai musų atatinkamos įstaigos per tokį trumpą laiką sąrašo patikrinti negalėjo ir nors d-ras R. Šliupas, L. R. K. pirmininkas, paskirtą dieną Rygoj buvo, bet derybos del sakytos priežasties neįvyko. Abi pusės pasikeitė papildomais kalinių sąrašais. Paiškėjo, kad derybos galės įvykti birželio m. pabaigoj arba liepos m. pradžioj. D-ras Šliupas grįžo iš Rygos gegužės m. 27 d.

Nebuvo Įvyniota "Tėvynėje" Kiti Laikraščiai

Kaip žinome „Lietuvos Žiniose" paskelbė Lietuvos Paštų, Telegrafų ir Telefonų Valdyba paaiškinimą, kurį patvirtino ir p. Vidaus Reikalų Ministeris savo atsakyme į Valstiečių Liaudininkų paklausimą Seime delei „Tėvynės" uždraudimo įvežti Lietuvon, kad tokio uždraudimo nebuvo ir kad sugrąžinta tik tie „Tėvynės" num., kuriuose buk buvę įvyniota komunistų laikraščiai, kurie Lietuvos įstatymais uždrausti platinti Lietuvoje. Kadangi šito pareiškimo negalėjome patikrinti, nes, kaip jau minėjome, „Tėvynės" administracija sugrąžintų num. iš Lietuvos negavo, taigi kad šis dalykas galutinai paaiškėtų ir kad tikrai sužinojus apie priežastis „Tėvynės" num. grąžinimo iš Lietuvos, „Tėvynės" administracija birželio 22 d. parašė New Yorko paštui, Varick St. Stoties užsienių skyriui sekamą paklausimą:

„Lietuvos Paštų, Telegrafų ir Telefonų Valdyba paskelbė pranešimą ‚Lietuvos žiniose' (laikraštis leidžiamas Kaune). kad keli egzemplioriai musų laikraščio, apie kuriuos ir Tamstos mums pranešėte, buvo sugrąžinti iš Lietuvos, su pažymėjimu ‚Grąžinama — Neįleidžiama', vien delto, kad juose buvo įvyniota egzemplioriai kitų laikraščių, kurie yra neabejotinai radikalio pobudžio ir yra uždrausti platinti Lietuvoje.

„Kadangi Tamstų ofiso gautas atsakymas iš Kauno ofiso iš balandžio 7 d. nesutinka su aukščiau minėtu pareiškimu, tad mes butume labai dėkingi, jei Tamstos mums praneštumet, ar radote kitus laikraščius, apart „Tėvynės", kuomet atidarėte sugrąžintus iš Lietuvos pakelius? Ar ant įvyniojimo viršelių buvo popierėliai užlipinti spausdintais adresais, ar ranka rašyti? Mes prašėme Tamstų prisiųsti mums grąžintus iš Lietuvos egzempliorius, tačiau iki šiol jų negavome. Ar negalėtumet Tamstos surasti kur nors pašte minimus egzempliorius? Jei yra teisybė, ką Lietuvos Paštų Valdyba tikrina, tad mes prasergėtum savo narius, kad jie ‚Tėvynės' egzempliorių neatiduotų tokiem žmonėm, kurie galėtų juos panaudoti kaipo priedangą pasiuntimui Lietuvon tokių laikraščių, kurie yra uždrausti platinti minimoj šalyje."

Į šitą „Tėvynės" administracijos paklausimą aukščiau minėtas pašto ofisas, vardu pašto viršininko J. J. Kiely, po kuriuo pasirašo pašto viršininko pagelbininkas T. B. Randles, birželio 24 d., atsako sekamai:

„Jusų laiškas iš birželio 22 d. aplaikytas, kuriuomi teiraujamasi tolesnei delei sugrąžinimų iš Lietuvos jusų laikraščio egzempliorių su pažymėjimu ‚GRĄŽINAMA — NEĮLEIDŽIAMA'.

„Ant kiek mes atmename iš to, kas šiame reikale liečia šį ofisą, tie egzemplioriai ‚Tėvynės', kurie buvo sugrąžinti iš Lietuvos, buvo pavieniai suvynioti, su spausdintais ir užlipintais adresų popierėliais, tai yra, jokių kitų laikraščių nebuvo tame pačiame suvyniojime.

„Taipgi galime pažymėti, kad tik mažas skaitlius jusų laikraščio egzempliorių buvo sugrąžinta tuo laiku ir dabar jų nesiranda čionai. Vienok, jei vėliaus tomis pačiomis sąlygomis pateks į musų rankas jusų laikraščio egzemplioriai, tai bus dedamos visos pastangos, kad užtikrinus jų sugrąžinimą Tamstoms, kad galėtumet padaryti tolimesnius tyrinėjimus, koki tik Tamstoms gali but reikalingi."

Vadinasi, New Yorko paštas aiškiai pabriežia, kad sugrąžintuose „Tėvynės" numeriuose jokių kitų laikraščių nebuvo ir kad jie buvo išsiųsti iš spaustuvės, nes ant jų buvo užlipinta popierieliai su atspausdintais adresais. Ir mes neturime jokio pagrindo netikėti šitam musų pašto pranešimui, nes jis neturi jokio reikalo sakyti neteisybę ir jam šitas incidentas kuomažiausiai rupi.

Tačiau žinant Amerikos klerikalų nusistatymą prieš „Tėvynę" ir jos redaktorių, nesunku išvados padaryti, kodel yra tokis skirtumas tarpe Lietuvos Paštų Valdybos ir Vidaus Reikalų Ministerio pranešimo ir šito New Yorko pašto pranešimo. Ir tas išvadas mes padarome redakcijos straipsnyje šio „Tėvynės" num. antram puslapy.

Taipgi reikia pažymėti ir tas faktas, kad jau iš pat pradžių Kauno pašto įstaiga laikėsi labai kelstos pozicijos „Tėvynės" grąžinimo klausimu. Pirmame savo atsakyme į New Yorko pašto paklausimą, kas liečiasi „Tėvynės" grąžinimo iš Lietuvos, Kauno pašto įstaigos Direkcija vengia aiškiai išsitarti apie „Tėvynę" ir tik nurodo kokių laikraščių neįleidžiama Lietuvon ir ant galo pabriežia, kad pašto Direkcija negalinti nurodyti neįleidžiamų į Lietuvą laikraščių, nes esą tas priguli nuo cenzorių. Dabar-gi aukščiau minėtas New Yorko pašto skyrius pranešė telefonu „Tėvynės" administracijai, kad jis gavo iš Lietuvos pašto Generalės Direkcijos surašą, kurie Amerikos laikraščiai neįleidžiami Lietuvon ir tame surašė „Tėvynė" nėra pažymėta. Vadinasi, prieš mėnesį laiko ta pati pašto Direkcija tikrina, kad ji negalinti nurodyti neįleidžiamų į Lietuvą laikraščių, nes tas priguli cenzorių nuožiurai. o dabar jau net ir surašą prisiunčia, kurie laikraščiai nėra įleidžiama Lietuvon. Ir šitas keistas Kauno pašto įstaigos svyravimas yra gana reikšmingas, kuris aiškiai parodo, kad buvo pamėginta daryti žygiai Kauno pašto įstaigoje delei neįleidimo „Tėvynės" Lietuvon, gal net be vyriausybės ir Paštų Valdybos žinios. Bet apie tai rašoma plačiau redakcijos straipsnyje.

„TĒVYNĒ"

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis.

S. E. Vitaitis — Redaktorius.

307 W. 30-th St., New York City.

Visi raštai skiriami „Tėvynei" turi but siunčiami Redakcijos vardu ir turi but su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuožiuros. Netinkami spaudai smulkūs raštai—korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negrąžinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinimui.

PERGREITAI APSIDŽIAUGĖ.

Vos pasirodžius Lietuvos laikraščiuose Lietuvos Paštų, Telegramų ir Telefonų Valdybos pranešimui ir jį patvirtinus Vidaus Reikalų ministeriui, kad „Tėvynė" neuždrausta įvežti Lietuvon ir grąžinti tik tie jos numeriai iš Kauno pašto įstaigos, kuriuose buvo įvyniota komunistiniai laikraščiai, musų klerikalinė spauda neapsakomai apsidžiaugė tokiu gudriu pasiaiškinimu ir jau pradėjo šukauti apie „laisvamanių" nerimtumą ir bereikalingus jų keliamus triukšmus. Tačiau telpantis šio „Tėvynės" numerio pirmame puslapyje New Yorko pašto paaiškinimas, kad sugrąžintuose „Tėvynės" num. jokių kitų laikraščių nebuvo ir kad aukščiau minėtas Lietuvos net aukštųjų valdininkų pareiškimas neatatinka tikrenybei, parodo, kad klerikalinė spauda peranksti apsidžiaugė tuo paaiškinimu ir pradėjo kolioti tiek „Tėvynę", tiek ir kitus pažangiuosius laikraščius. Ypač tuomi pasižymėjo kunigų organas „Draugas", kuris redaguojamas pačių kunigų priežiuroje ir visuomet kuoplačiausiai „krikščioniškosios doros" principus demonstruoja kuopurviniausiu budu prieš kitų įsitikinimų žmones.

Labai galimas daiktas, kad nei Vidaus Reikalų Ministerija, nei Paštų, Telegrafų ir Telefonų Valdyba nieko nežinojo apie pradėjimą grąžinti iš Lietuvos pašto „Tėvynės" num. ir todel padarė tokį paaiškinimą, kokį sužinojo Kauno pašto įstaigoje. Šitas incidentas greičiausiai įvyko vien klerikalinės hegemonijos pastangomis, kad išmėginus kaip toki žygiai sektųsi ir kaip į tai reaguos Amerikos lietuvių ir Lietuvos pažangioji visuomenė. Niekam nėra paslaptimi, kad Amerikos lietuvių klerikalai yra šalininkais žiauriausios reakcijos ir jie dėjo ir deda pastangų, kad Amerikos lietuvių pažangieji laikraščiai butų uždrausti įvežti Lietuvon. Taipgi net daugeliui SLA. narių yra žinoma, kad klerikalai begalo nusistatę prieš „Tėvynės" poziciją ir jos redaktorių, nes „Tėvynė" pasiekia ir tokius žmones, kurių kiti pažangieji laikraščiai nepasiekia. Mat „Tėvynė", kaipo Susivienijimo organas, pasiekia ir ne vieno gero parapijono namus, kurie priguli prie S. L. A., ir tokiu budu gadina klerikalams biznį. Todel labai galimas daiktas, kad klerikalai per savo vienminčių Lietuvoje centrą, be valdžios atsakomingų įstaigų žinios, įsakė Kauno pašto tarnautojams pradėti grąžinti „Tėvynę" su tokiu pažymėjimu, kuris tarptautinėse pašto sutartyse reiškia, kad taip sugrąžintas laikraštis draudžiamas siuntinėti Lietuvos paštu.

Jie šitai darydami turėjo du tikslu: sužinoti tokio žygio pasekmes ir manė sukelsią SLA. organizacijoje triukšmą, nustatys didžiumą SLA. narių prieš „Tėvpnės" redaktorių ir pastarasis bus priverstas pasitraukti nuo „Tėvynės" redagavimo. Ypač paskutinis klerikalų tikslas aiškiai matomas iš jų spaudos provokacijų ir šmeižtų prieš „Tėvynės" redaktorių ir primygtiną patarimą Susivienijimui susirasti „tinkamą žmogų" jo organo vedimui. Dabartinis „Tėvynės" redaktorius esąs ir šiokis ir tokis ir net blogiausis žmogus visame pasaulyje. Taipgi ir Lietuvos konsulas p. Bielskis, kalbėdamas telefonu su „Tėvynės" administratore, nepamiršo priminti, kad Susivienijimui esą stačiai gėda, kuomet jo organas susilaukė tokio paniekinimo iš Lietuvos valdžios pusės. Ir todel esą dabar Susivienijimas privalėtų padaryti tinkamų išvadų iš šito įvykio.

Bet vargšai klerikalai apsiriko ir tokiu savo žygiu nepasiekė teigiamų davinių. Visa Amerikos pažangioji visuomenė ir net dori ir blaivai protaujanti ir patys klerikalų pasekėjai tokiu jų žygiu begaliniai pasipiktino. O Susivienijimo visi nariai, kuopos ir apskričiai stojo ginti savo organo redakcijos poziciją ir pakėlė griežtą protesto balsą prieš pasikėsinimą uždrausti įvežt Lietuvon „Tėvynę", vietoje eiti tuo keliu, kurį klerikalai jiems siulė. Taipgi ir visa pažangioji Lietuvos visuomenė ir spauda tuomi begaliniai pasipiktino. O SLA. draugai — Valstiečiai Liaudininkai tuojaus įnešė Seime net paklausimą Vidaus Reikalų ministeriui, kad jis paaiškintų ar ištikrųjų „Tėvynė" uždrausta įvežti Lietuvon ir jei tas teisybė, tai kokiais motyvais vaduojanties tokis įsakymas duotas?

Šitie visi dalykai parodė klerikalams, kad netaip lengva apšaukti „Tėvynę" einančiu prieš Lietuvos valstybės reikalus laikraščiu, nes kiekvienas, kuris skaito „Tėvynę", aiškiai mato, kad musų laikraštis visu galimu atsidavimu gina Lietuvos reikalus ir kuomet kritikuoja Lietuvos valdonų darbus, tai vien neginčijamais faktais pasiremdamas ir vien tuo tikslu, kad ir pačiai „Tėvpnės" redakcijai, ir visiems valstybiniai nusistačiusiems S. L. A. nariams rupi Lietuvos ateitis ir mes trokštame, kad Lietuvoje butų lengva ir ramu gyventi ir kad Lietuvos nepriklausomybė nebutų išstatoma pavojun. Todel klerikalai pamatę visos lietuvių tautos pažangiosios dalies šitokią sutartiną akciją, sugalvojo lengvą budą pasiteisinimui, kurį pakartojo ir aukštosios Lietuvos valdžios įstaigos, kaipo gyvą faktą, kurį, vienok, New Yorko pašto paaiškinimas sumuša į dulkes. Akyvaizdoje esamų faktų kitokios išvados padaryti negalima.

Ant galo mums smagu prisiminti tas faktas, kad Lietuvos Valstiečiai Liaudininkai pasirodė tokiais dideliais draugais ir užtarėjais amerikiečių reikalų Lietuvoje ir prie pirmos progos iškėlė net Lietuvos Seime musų organizacijos — Susivienijimo garbės apgynimą ir stojo griežton kovon prieš pasikėsinimą ant musų organo „Tėvynės" teisių Lietuvos valstybėje, prie kurios sukurimo nemažai prisidėjo ir pati SLA. organizacija ir atskiri jos nariai. Šito Valstiečių Liaudininkų širdingo rupesnio musų organizacijos reikalais Lietuvoje, Susivienijimas niekuomet neužmirš ir visuomet bus jiems dėkingas!

MOROKIEČIŲ IDEALAI.

Sukilusių Morokos gyventojų prieš savo prispaudėjus — Ispanus ir Prancuzus vadas, Abd-el-Krim, paskelbia savo tautos idealus, už kuriuos jie ir dabartinį karą vedą. Tie idealai yra sekami:

„Mes norime atsargiai saugoti savo nepriklausomybę ir pasiekti žmoniškos lygybės, kad ir mums butų galima gyventi tokiu pat budu, kaip ir kiekvienas žmogus gyvena, kuris supranta savo teises ir pareigas. Kad šito tikslo pasiekus, mes esame pasirengę paaukoti viską, ką tik brangaus turime, nes nieko nebijome ir tvirtai tikime, kad musų siekiniai ir reikalavimai yra teisingi ir musų kova yra šventa prieš tuos, kurie tiranijos veiksmais prieš mus eina ir nori mums uždrausti naudotis tomis šventomis teisėmis, be kurių nei vienas žmogus negali buti pripažintas tikru žmogumi.

„Su visais tais, kurie nori paglemžti šitas musų brangenybes, mes norime gyventi taikoje ir sutarime ir net atvirame širdingam draugingume. Tačiau nepasiekę savo tikslo, mes negalime gyventi pažangiu gyvenimu ir kilti į tas aukštumas ir didybę, kurios suteikia garbę žmonijos sunams. Tai yra pagrindai musų idėjų, kurie paaiškina visus musų pasiulymus, kuriuos pasaulis jau žino, kad pasiekus taikos."

Kuomet morokiečiai (pastaruoju laiku pradėti vadinti rifais) skelbia šitokius savo šventos kovos tikslus ir idealus, tai aišku kiekvienam, kad jie jau nėra tokiais puslaukiniais žmonėmis, kaip juos mėgina perstatyti jų priešai. Jie yra pilnai civilizuoti žmonės ir žino už ką jie kovoja su savo prispaudėjais. Ir jie kovoja vien už tas teises, kurios kiekvienam gyvam žmogui neginčijamai priguli. O kuriuo tikslu visu galimu tiranijos budu prieš morokiečius kovoja Ispanai ir Prancuzai? Jų tikslas yra imperialistinis, nes jie nori valdyti jų tariamus puslaukinius morokiečius, kad galėjus juos išnaudoti ir savo vergais laikyti. Jokio kito tikslo jie neturi.

Kiekvienas protaujantis lietuvis beabejonės giliai užjaučia morokiečių kovai delei jųjų tautos laisvės ir nepriklausomybės, nes lietuvių tauta gerai žino ką reiškia vesti sunkią ir kruviną ilgų metų kovą su savo prispaudėjais už tautos laisvę ir nepriklausomybę. Dar neišdžiuvo ir lietuvių tautos istorijos lapuose jos geriausių sunų už tuos pačius idealus pralietas kraujas, už kuriuos šiandien kovoja ir nelaimingi morokiečiai. Ir lietuvių tautos laimėjimas gali buti pavizdžiu ir morokiečiams, kad ir jie pasieks savo laimėjimo, jei tik sutartinai ir neatlaidžiai kovos už savo šventus idealus — už savo tautos teises ir laisvę. Musų širdingiausiu troškimu yra, kad morokiečiai trumpoje ateityje galutinai sutriuškintų savo prispaudėjų geležinį jungą ir susikurtų sau nepriklausomą gyvenimą. Jų kovos laimėjimas bus dar vienu įrodymu pasaulio imperialistams, kad žiauriojo imperializmo gadynė jau leidžiasi į kapus.

PERŽVALGA

Pradeda Paaiškėti.

„Šešupės Bangose" užtinkame sekamą žinutę:

„Prieš rengiamą Valstybės Apsaugos Įstatymą, kaip priešingą musų Respublikos Konstitucijai, daugelyje vietų žmonės bruzda: susirinkimuose protestuoja, daro nutarimus ir siunčia į visas Seimo frakcijas reikalaudami tą įstatymo sumanymą atmesti."

Vadinasi, jau pradeda paaiškėti, kuriuo tikslu Lietuvos Seimo klerikalinė didžiuma priėmė mirties bausmę įvedančius įstatymus... Visuomenė aiškiai mato, kad Seimo perleistas tariamasai „Valstybės Apsaugos Įstatymas" yra griežtai priešingas Respubilkos Konstitucijai, kuriuomi įvedama absoliutė Vidaus Reikalų ministerio diktatura ir pasilieka visiškai nebereikalingi teismai spręsti kilusius nesusipratimus tarpe valdžios ir visuomenės. Ir jei visuomenė drįso kelti protesto balsą prieš šito įstatymo įvedimą, tai aišku ji nenustos protestavus ir įstatymą įvedus. Todel įstatymas papildyta mirties bausme, kad butų galima pasekmingiau užčiaupti visuomenei burną.

Juk nesunku Vidaus Reikalų ministeriui, su pagalba klebonų ir jų tarnų, kaipo liudininkų, paskelbti Lietuvos valstybės griovėjais kiekvieną nekalčiausią grupę žmonių, kurie netarnauja klerikalizmo užmačioms ir tokios grupės vadus lengva pastatyti prie sienos... Tai pigiausis ir lengviausis budas apsidirbti su visais klerikalizmo priešais. Ir žinant klerikalų žiauriumą linkui kitų įsitikinimų žmonių, ypač turint prieš akis faktus, kaip lengvai krikščioniškoji žvalgyba „surado" komunistinę literaturą ir net bombas Realinės Mariampolės Gimnazijos globėjų butuose, nesunku suprasti kokiais tikslais klerikalai ir minimus įstatymus išleido. Tik ar mirties bausmės apaštalams bus lemta tų savo tikslų pasiekti, tai kitas klausimas. Mat visam kam yra ribos, o Lietuvos juodosios reakcijos smurtas jau perėjo visokias ribas ir labai greitai gali susilaukti katastrofingo galo...

—o—

Patvirtino D-ro Šliupo Nuomonę.

Savu laiku minėjome „Tėvynėje", kad prof. Čepinskis nekulturiškai iškoliojo per valdžios oficiozą „Lietuvą" D-rą J. Šliupą vien užtai, kad pastarasis padarė pastabą, jog Universitetui statyti Linksmadvary netinka ir tam tikslui daug tinkamesne vieta yra Vytauto kalnas. Dabar „Kl. žiniose" skaitome sekamą pranešimą:

„Universiteto Tarybos šio mėn. 8 d. posėdy prof. Krėvė-Mickevičius pranešė Humanitarinių Mokslų Fakulteto Tarybos nutarimą nutraukti Universiteto statymą Linksmadvary. Medic. Fakult. dekanas pranešė Fakulteto nusistatymą, kad Universitetui statyti Linksmadvaris netinka. Fizikos ir Chemijos Institutą statyti taip jau daug patogiau Vytauto kalne kaip Linksmadvary.

„Po ilgų debatų Universiteto Taryba, atsižvelgdama, kad Universiteto statymas jau pradėtas ir nutraukimas galėtų Valstybei padaryti nuostolių, dauguma balsų nutarė Fizikos Chemijos Instituto statymo nenutraukti, o klausimą apie kitų universiteto įstaigų statymą palikti atvirą. Be to Taryba vienbalsiai nutarė paremti Medic. Fakulteto daugumos pasiulymą praplėsti jo įstaigas ten, kur jos dabar yra."

Vadinasi, net Humanitarinių Mokslų Fakulteto Tarybos ir Medicinos Fakulteto nusistatymas kai kartas patvirtina D-ro J. Šliupo nuomonę. Taigi kuriuo tikslu prof. Čepinskis, pats save skaitydamas net socialdemokratu, taip piktai prikaišiojo D-rui Šliupui laisvamanybę ir stačiai nekulturingai jį koliojo? Matyt prof. Čepinskiui labai netinka, kad D-ras Šliupas skelbia laisvamanybę ir todel jis savo piktu straipsniu pasitarnavo klerikalams.

Visgi begalo keistai išrodo, kuomet socialdemokrato straipsnį prieš laisvamanybę su didžiausiu pasigėrėjimu persispaudina visa klerikalinė spauda. O dar keistesnė padėtis susidaro, kuomet socialistų organai, pav. „Naujienos", tokį prof. Čepinskio žygį teisina, apkaldindamos D-rą Šliupą. Įvairiausių keistenybių musų gyvnime nestinga...

Neturtas išauklėjo daugelį žmonių prakilniais ir didžiais žmonėmis.

o * o

Linksmas pasivažinėjimas tankiai baigiasi liudnu sustojimu.

o * o

Meilė priverčia pasaulį suktis ir daugelį jo gyventojų visiškai apkvaitina.

o * o

Akla meilė negali matyti savo pabaigos.

ŽMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrių veda **DR. A. J. KARALIUS,**
3303 So. Morgan St., Chicago, Ill.

Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai pažymėtu antrašu.

KETURI SVARBIAUSI DALYKAI.

Pradžioje kokios nors ligos dažnai padaroma toki dalykai, kurie paskui ligą pablogina — duoda progos kadir nestipriom bakterijom įsivyrauti. Šaukiama daktaras ir iš jo reikalaujama stebuklų. Jei daktaras stebuklų nepadaro (jisai jų niekuomet nedaro), tai šaukiama kitas, trečias, ketvirtas. O vienok ligonis pačioje pradžioje galėtų patsai sau labai daug pasigelbėti.

Visokius gydymus pati gamta kontroliuoja. Mes tiktai galime pašalinti kliutis, kurios gamtai trukdo jos gydymo darbe. Ir pašalinama tos kliutys paprasčiausiais budais. Pradžioje ligos labai dažnai menkas dalykas sumažina arba padidina visą ligą — kartais nulemia ligonio likimą. Čionais, žinoma, kalbu apie staigiuosius susirgimus, ypatingai apie staigiasias ligas, apkrečiamąsias ligas; užsendintuose susirgimuose gamta jau ne taip motiniškai elgiasi — kartais visai žiauri. Vienok kiekvienas įsisenėjęs susirgimas kada nors nebuvo tokiu.

Čionais galima pasakyti, jogei didelė dalis musų kentėjimų pareina iš to musų apgailėtino apsileidimo ir nepaisymo mažutėlių nesmagumų (susirgimų). O, aš vėl pakartoju, pradžioje kiekvienas žmogus gali ir privalo save tinkamai gelbėti. Apie tą savęs gelbėjimą čionais ir kalbėsime.

Pirmas dalykas.

Pradžioje kiekvieno susirgimo svarbiausias dalykas bus šitas: tinkamai išvalyk vidurius. Tai galima padaryti namieje sekamu budu:

Paimk tris kvortas vandens (virusio 110 F. — karštas), pridėk truputį muilo kol vanduo pabals. Pripilk puslę (fountain syringo), pakabink apie tris pėdas aukščiau. Atsigulk ant kairio šono ir suleisk į žarnas apie vieną kvortą vandens. Atsisesk arba atsistok ir leisk vandeniui išeiti laukan. Šitas vanduo išvalo žemutines žarnas. Paskui vėl atsigulk ant kairio šono ir suleisk visą vandenį. Sugėmus vandenį į vidurį atsigulk aukštelninkas ant dešinio šono; už kelių minučių atsigulk aukštelninkas, paskui (porą minučių pagulėjęs) vėl atsigulk ant kairio šono. Greitu laiku vanduo laukan išeis ir žarnas tinkamai išvalys. Šiuo budu išvaloma viduriai daug sekmingiau, negu kokias nors piles naudojant. Vidurių išvalymas kiekviename susirgime ir kiekvienam ligoniui labai, labai daug naudos suteikia. O, kaip matote, kiekvienas tai gali padaryti. Ir privalėtų padaryti. Tiems, kurie nori vaistų galima patarti karčioji druska (Epsom salts): valgomas šaukštas ištarpintas stikle vandens. Arba ricinos aliejus — šaukštas augusiems, arbatinis saukštelis vaikams.

Antras dalykas.

Susirgus reikia valgyti mažai, arba dar geriaus visai nevalgyti. Kai tik negerai jautiesi, tai nevalgyk kol geriaus jausiesi. Valgymas paprastai apsunkina ligonį, o sunkiai sergantį gali ir numarinti. Labai dažnai ligonis persivalgo ir paskui del to miršta. Turintiems karščio patartina visai nevalgyti — užtenka gerti vandenio.

Neužmirškite, jogei didelė dalis musų lengvesniųjų susirgimų pareina, taip sakant, iš vidurių, iš sukrikusio virškinimo. O pakrikdintam penybos aparatui (skilviui, jaknom, žarnom ir kt.) pasilsis dažnai yra didžiausia pagalba.

Kai tik susergame kokia nors umia liga, virškinimas beveik sustoja, maistas skrandy ir žarnose tiktai rugsta ir puva; atsiranda dujų (gazų), kurios savo keliu paskui tiktai silpnina visą organizmą. Persivalgymas kenkia sveikam, o ligoniui tai tikras peilis po kaklu. Ir del to išvalymas vidurių ir susilaikymas nuo valgių bene bus du svarbiausiu dalyku atminti kiekvienam susirgusiam.

Karšta maudynė.

Tai trečias dalykas — trečias iš eilės savo svarba. Nereikia bijoti karšto vandens. Aplamai imant vanduo iš viršaus ir į vidurį dažnai suteikia didelių palengvinimų paprastuose susirgimuose. Vidutiniškai imant, karštoj maudynėj galima išbuti apie penkioliką minučių. Ant galvos galima užsidėti šaltam vandeny pamirkinta skara.

Karšta maudynė mažina skausmus ir lygina kraujo cirkuliaciją. Taip gi apvalo kuną. Karšta maudynė padidina kuno apsaugos armiją — padidina skaičių baltųjų kraujo kunelių, kurie kovoja su bent kokiais ligų perais. Paprastuose susirgimuose karšta maudynė padarys labai daug gero ligoniui. Vanduo tikrai geras daiktas ir sveikam ir ligoniui.

Ketvirtas dalykas — pailsis.

Tai nebepaskutinis dalykas atsiminti kiekvienam susirgusiam. Kiekvienam ligoniui pailsis tikrai reikalingas. Pailsis ir kuno ir proto, dvasios. Kai tik pradedi blogai jaustis, tuojaus atsigulk į lovą ir tinkamai pasilsėk. Reikia stebėtis kaip greitai pailsis naikina lengvus susirgimus. Turintiems karščio reikia gulėti lovoj kol karštis išnyks.

Šitie keturi dalykai bene bus geriausi naminiai vaistai kiekvienam paprastų susirgimų atsitikime. Jais kiekvienas gali pasinaudoti. Neretai šitie keturi dalykai pagydys lengvą susirgimą. Kiekvienam atsitikime jie palengvins jusų daktarui ir sykiu jums patiems.

Išsikirpkite šituos patarimus. Jums kada nors jie bus labai naudingi. Jei jųs neskaitysite mano straipsnių sveikatos reikalais del bent kokių priežasčių, tai šituos patarimus vis-gi įsitėmykite. Čionais neilgas straipsnelis.

Dr. A. J. Karalius.

Domas Klausutis.

Iš "Krikščioniškosios" Politikos Laktų

PRANCUZO RAPORTAS.

(Tąsa iš 24 num.)

Bet, čia turime dar geresnių „deimančiukų", kurių randame pulk. Chardigny trečiame pranešime. Ten paliesta lenkų politinių kalinių (peoviakų) reikalas. Rodos tat mažmožis, tačiau labai charakteringas dalykėlis. Delto kaikurias to pranešimo vietas galima pavadinti didžiausiu nonsensu, kurį tik prancuzai ir lenkai tegali sugalvoti. Tas viskas atsitiko štai kaip:

1922 metais vasario 9 dieną Tautų Sąjungos Karo Kontrolės Komisija, išvažiuodama iš Kauno, gavo lenkų užsienių reikalų ministerio pranešimą, kad lenkai politiniai nusikaltėliai Kauno kalėjime yra laikomi labai blogose sanitarinėse sąlygose. Chardigny, nieko nelaukdamas, pavedė tą dalyką ištirti komisijos nariui, majorui Keenan. Majoras Keenan, patikrinęs peoviakų kalėjime padėtį, po keletos dienų nusiuntė pulk. Chardigny šitokio turinio telegramą:

„Lenkai pilnai aprupinti medicinos pagalba, ir kad net privatūs gydytojai gali jiems pareikalavus, juos lankyti."

Rodos viskas aišku, kaip ant delno ir pulk. Chardigny nebereikėjo sukti galvos kas bedaryti su lenkų nusikaltėliais, kurie ginklo pagalba kėsinosi užgrobti valdžią ir Lietuvą prijungti Lenkijai. Tik nei iš šio, nei iš to, Chardigny atsakė štai kokio turinio telegrama:

„Patalpintos jusų vasario 13 d. telegramoj žinios parodo, kad sanitarinės sąlygos, kuriose lenkai laikomi Kauno kalėjime, labai blogos. Aš busiu jums labai dėkingas, jei jųs kreipsitės į Lietuvos Vyriausybę ir pareikalausite, kad tuojau butų padaryti žingsniai, pagerinimui sanitarinių sąlygų kalėjime (pasirašė) Chardigny."

Čia kažin kas negera: arba lenkai bus sufalsifikavę majoro Keenan telegramą, arba pulk. Chardigny proto lygsvaros nustojęs — viena iš dviejų. Šiaip jau kokių nors išvadų daryti iš to nepriseina.

Dabar kyla klausimas: kurios reikšmės tas Chardigny raportas davė Lietuvai? Aišku, kad neigiamos. Chardigny raportas, jei galima pasakyti, Vilniaus klausimą dar daugiau įklampino, na, ir žinoma padėjo galų gale išpainioti Lenkijos naudai. Tiesa, kaikurie tvirtina Chardigny esant bešališku, bet mums rodos, jog tas „bešališkumas" tesuprantamas vien prancuzams, kurie savo, kartais ir labai didelio, šališkumo nepastebi.

Bene iš pulk. Chardigny raporto Ambasadorių Konferencija bus įsitikinusi, kad tarp Lietuvos ir Lenkijos nėra karo padėties. Toksai Ambasadorių Konferencijos įsitikinimas aiškiai pasakytas rašte (1922 m. gruodžio 20 d.), kuriuo pripažinta Lietuva de jure. Vadinas, Ambasadoriai griežtai pasakė savo nusistatymą del Nemuno internacionalizacijos. Kitaip sakant, Nemunas reikia atiduoti lenkams, neveizint ar kariaujama su lenkais ar ne. Bene tik pulk. Chardigny raportu įtikinta Tautų Sąjungos Taryba savo sprendimu (1923. II. 3 d.) panaikino neutralę zoną tarp lietuvių ir lenkų kariuomenių. Tasai T. S. Tarybos nutarimas lenkų jau senai buvo laukiamas ir, žinoma, priimtas su dedeliu džiaugsmu. Padrąsinti Tautų Sąjungos sprendimu, lenkai nieko nelaukdami užėmė tą neutralinę zoną karo pajėga, užgrobdami nemaža lietuvių teritorijos. Kai Lietuva padarė griežtą protestą del tokio lenkų kariuomenės žygio, Tautų Sąjungos Tarybos pirmininkas aiškinosi, girdi, lenkai be blogos intencijos perėję Lietuvos rubežius. Čia reikia konstatuoti, jog tame lenkų karo žygy, nežinia, kaip įsipainiojo ir anglų karininkai, iš kurių generolas Carton de Viart ir kapitonas Grant buvo patekę lietuviams į belaisvius.

KRUVINAS LENKŲ PASIKĖSINIMAS.

Lenkija, prisidengdama didele Tautų Sąjungos globa, savo imperialistinius sumanymus vykino daugiausiai įvairiausių pravokacijų priemonėmis, kartais darydama mirties kilpų ir pačiai Tautų Sąjungai. Čia duosime nors vieną tokių lenkų sumanymų pavyzdį. 1922 metais rugsėjo m. 19 d. į neutralę zoną atvažiavo Tautų Sąjungos nariai Lasičas ir Saura vietos padėtį ištirti. Lenkų vyriausybė sumanė tuodu Santarvės atstovus *nužudyti, žinoma Lasičui ir Saurai esant lietuvių teritorijoje.* Tasai niekšiškasai darbas buvo pavesta atlikti lenkų armijos karininkui Anatolijui Abo-Marcinkovskiui. Tam reikalui buvo organizuota iš lenkų kariuomenės banditų gauja, kurie palikti Abo-Marankovskio žinioje. Atlikus tą žmogžudystės aktą reikėjo pranešti Tautų Sąjungai, apie T. S. Karo kontrolės atstovų užmušimą Lietuvos žemėje. Vadinasi, tuo įrodyti lietuvius čia užmušimo darbą padariusius. Dėja, Abo-Marcinkovskis, atsisakęs vykinti tokią lenkų baisią provokaciją, ties Giedraičiais perbėgo lietuvių pusėn. Delto ir sumanytasai lenkų valdžios darbas nebuvo įvykintas.

PLĖŠIKIŠKAS AMBASADORIŲ ŽYGIS.

1923-jų metų kovo mėn. 15 diena Lietuvos istorijoje galima skaityti didelio liudėsio diena. Tą dieną Ambasadorių Konferencija nustatė Lenkijai valstybės sienas, priskirdama *Lietuvos sostinę Vilnių* lenkams. Kitaip sakant įvyko Želigovskio smurto patvirtinimo aktas. Tą dieną Ambasadorių Konferencija pamynė po savo kojų teisybės ir teisėtumo principus, šventvagiškai išplėšdama Lietuvos širdį atidavė plėšriesiems lenkams terioti — lenkų imperializmo dievaičiui aukoti. Lietuvių tauta niekados negalės užmiršti šio istorijos akto, kuris pasiliks amžina dėme. Kitaip sakant, Ambasadorių Konferencijos sprendimui pateisinti nėra jokių priemonių. Tai didžiausias nusikaltimo žygis, kurį vien istorija tegali įvertinti. Ambasadorius pasekė popiežius Pius XI-sai. „Šventasis tėvas" ar Kristaus „vietininkas" savo konkordatu, pasirašytu su Lenkija 1925 m. vasario 10 dieną, pakartojo tą pat šventvagiškąjį darbą. Kitaip sakant žinomasis lenkofilas, kardinolas Ratti patekęs į popiežius, Kristaus vardu laimindamas žmogžudžių darbus, pakartojo kraujagerio Želigovskio žygio darbą.

Ambasadorių Konferencija tokį savo žygio darbą atliko, eidama prieš Versalės taikos sutartį, Tautų Sąjungos statutą ir principus, del kurių Santarvė taip atkakliai kovojo. Popiežius palaimino kruviną jį budelių darbą, įvykintą per galvažudį Želigovskį...

(Daugiau bus)

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS.

PIRMEIVIAMS.

Kas rupinasi, dirba,
tam ir Dievas padeda.
Ar mes, pirmaeiviai,
prisilaikom šito „motto"?

Amerikos lietuviai, pirmeiviai, pergyvenome daugiau pusę amžiaus, penkiasdešimts metų; dirbome kiek kuris turėjome jėgų, naktimis nemiegojome, rašėme dovanai, sakėme prakalbas be jokio atlyginimo, rėmėme savo centais visuomenės reikalus, tvėrėme draugijas, kliubus, chorus, mokyklas, neatsižvelgdami į nieką, kad tik tie musų darbai atneštų kuodaugiausiai vaisių musų tamsiai liaudžiai, kad tik tą liaudį apsaugojus nuo bereikalingo, begėdiško išnaudojimo įvairių apgavikų, kad tik tose musų miniose palaikius lietuvybės dvasią, patriotizmą, kad jie nežutų svetimtaučių bangose. Už tą darbą pirmeiviams teko nemažai nukentėti nuo tos pačios tamsiosios, nesusipratusios visuomenės; jie kentė įvairių įvairiausius persekiojimus, pravardžiavimus: „laisvamaniais", „bedieviais", „šliuptarniais", pagaliaus net tautininko žodis buvo vartojamas paniekinančioje prasmėje. Bet dirbančius pirmeivius niekas nuo darbo neatgrasino; juo daugiau kliučių sutiko, juo tvirčiau energingiau, su didesniu solidariškumu dirbo.

Kol Lietuva neturėjo savo nepriklausomybės, tai visi musu amerikiečių pirmeivių darbai ir kova už geresnį buvį rišo tik amerikiečius; bet dabar virto kita gadynė. Jau musų kova su tamsybės sluogsniais čion, Amerikoje, nėra taip labai reikalinga, kiek ji yra pageidaujama ir reikalinga pačioje Lietuvoje. Mes čion, Amerikoje, Lietuvos nesutvėrėme net tuomet, kai musų imigracija buvo pasiekusi po dešimts tukstančių kas mėnuo, tai dabar nėra ką nė svajoti, kuomet aprubežiavimas atkeliaujančių lietuvių į šią šalį yra taip didelis; vos truputį viršaus trijų šimtų lietuvių per metus tegali atkeliauti. Tai mažu, pamažu Amerikoje lietuviai pradės nykti ir prie šitokių aplinkybių už penkiasdešimts metų lietuvių Amerikoje neliks. Kurie bus senieji, tai arba grįž Lietuvon, ar išmirs, gi čion gimusieji virs amerikonais.

Tokia tai problema stovi dabar mums priešais akis; ar mums tas patinka ar ne, to susilauksime.

Kas mums lieka daryti, kad dabar galėtumem kuodaugiausiai naudos padaryti savo broliams gyvenantiems Lietuvoje? Kad paliuosuoti tas tamsias minias iš dvasinės vergijos? Kuomet mes čion begyvendami laisvoje šalyje gavome praktikos, tai ten, Lietuvoje, butų galima musų prityrimus pritaikinti gyveniman. Mes čion dirbom, rupinomės ir darėme visokias klaidas, tai galime pasergėti, kad musų vienminčiai pirmeiviai nepadarytų tų pačių klaidų, kokias mes, amerikiečiai, pirmeiviai-lietuviai padarėmė. Viena musų stambiųjų klaidų yra ta, kad besirupindami visuomenės švietimo darbu, besirupindami palaikyti lietuviuose patriotizmo, lietuvybės dvasią, pamiršome patys savo privačius reikalus, neapsirupinome tuomi, kas mums gyvenime yra butinai reikalinga. Ir delto mes šiandien esame bejėgiai, neturime su savimi organizuotų minių, nes daugelis inteligentų, susipratusių pirmeivių biznierių, dangstosi bepartyvumo skraiste; bando padengti savo bepartyvumą tai po priedanga patriotizmo, tai po priedanga valstybinio gyvenimo, tai dailės ar meno skraiste prisidengę. O ką jau bekalbėti apie šiaip miniose nemažai susipratusių pažangių žmonių, kurie laikosi atžagareivių abazuose vien tik delto, kad pirmeiviai nepasirupino privačiu žmogaus gyvenimu.

Amerikos lietuviai, pirmeiviai, taip kaip ir kitų tautų pažangioji visuomenė, netiki į jokią religiją, netiki į skelbimą pomirtinio gyvenimo, nesibijo pragaro neigi trokšta dangaus, nesibijo nei Dievo, nes per apsišvietimą jie pažino, kad Dievas nėra kokia baidyklė, kurios turėtų žmogus bijotis; pažangus tiki į žmogiškumą daugiau, negu į visus kruvon sudėjus įvairių tikėjimų prietarus, paremtus nevos ant rašto švento. Pirmeivis skaito raštą šventą ir jį taip supranta, kaip jis yra parašytas; klaidingų interpretacijų neklauso. Kaipo toki, kurie sau pasivelino laisvomis akimis į viską žiurėti ir savo kritiką viskam reikšti, ir nepasijuto, kad ištraukė pagrindą iš po savo kojų; ta laisvoji įdėja, prasiplatinusi tarp inteligentijos, nesubendrinta tam tikru principu paliko kiekvieną pavienį žmogų liuosu nuo jo paties privačio gyvenimo priedermių.

(Daugiau bus)

Melagystė visuomet didesnė už patį melagį ir su laiku gerai ji išplaka.

TAIKOS PRADŽIA EUROPOJE

(Pagal *C. Delesle Burns,* iš angių kalbos — *V. Dargvainis).*

(Tąsa)

Taip pat ir 1860 m. Pasteur'as parodė, kad puvimo fermentai atsiranda del tam tikrų mažų organizmų, ir vėliau parodė, kad įčiepijimas tam tokros bacilų dozos apsaugoja kuną nuo tos pačios bacilų rųšies puolimų. Koch'as 1880 m. išrado džiovos bacilus ir vėliau — choleros bacilus. Po 1860 m. Lister'is, sekdamas Pasteur'u, pradėjo antiseptinę chirurgiją. Musų laikais Sir Almroth Wright, Ehrlich'as ir kiti išrado naujus metodus apsigynimui nuo bakterijų.

Šituose atsitikimuose kiekvienas mokslo pažangos žingsnis yra padarytas dėka tam, kad daugelio įvairių tautų mokslininkai nuolatos dirba bendrai; kiekviena kliutis ar susivėlinimas šitos rųšies santykiuose yra trukdymu kovos su ligomis, trukdymu didinti žmogaus pastangas jo rungtynėse su gamtos jėgomis, yra pagaliau trukdymas pačios civilizacijos.

Kitas tarptautinio naujų mokslų pobudžio įrodymas yra tame, kad beveik visuose kraštuose vartojamos yra vienodos formulos ir beveik vienodi terminai. Dabar, žinoma, neturime tokios tarptautinės mokslo kalbos, kaip buvo latinų kalba Viduramžiuose; bet mokslininkai panaudoja tokias susisiekimo ir minties įmones, kad jos beveik prilygsta naujai kalbai. Arabų skaitmens yra taip plačiai vartojami krautuvių ir pirkėjų, kad mes ir nejaučiame, kad tai yra universalinė matematikos minties įmonė; bet naujojo mokslo pažanga labai daug priklausė nuo to, kad visuose kraštuose butų naudojamas šis kiekio atsinešimui ženklinti metodas.*) Algebros ir chemijos formulos yra vienodos visame pasaulyje. Bet juo mokslas pasidarė aiškesnis, tuo tobuliau jį galima išreikšti matematikos formuluose ir tuo labiau jis lieka tarptautiniu. Net ir politikieriai dar nesiulė prašalinti visas užsienių matematikas ar priimti aiškiai nacionalistinius aritmetikos metodus.

Daug svarbesnis ateities civilizacijai, už kaikuriuos išradimus, yra sukurimas moksliško nusistatymo, kurs dabar įvedamas į svarbesniųjų tautų švietimo sistemą. Mokslo dar nesudaro tam tikras žinių kiekis: tai nėra šiaip sau informacijos apie žvaigždžių skaičių, ar apie vabzdžių ir peteliškių vardus. Tai nėra jau, kaip buvo devynioliktojo amžiaus pradžioje, nesujungtų mokslo dalykų grupė — chemija, elektrybė, „šiluma ir šviesa", ir kt.; dabar, nors visos mokslo šakos yra neįmanomai labiau komplikuotos, negu seniau buvo, visi mokslai yra aiškiai gimininga, dėka kaikurioms matematinio pobudžio realybėms. Mokslingam nusistatymui reikia tam tikrų gabumų suprasti bendrus ir jungtinius faktus, esančius tam tikro klausimo pagrinde. Tai nereiškia, kad mes žinome visa, kas yra žinotina; bet tai reiškia, kad kiekvienas naujas išradimas arba tariamoji teisybė turi patekti savo vieton žinomųjų faktų sistemoje. Medicina ir inžinerija, paremtos biologijos ir matematikos mokslais, arba išlieka kartu, arba griuva kartu čia ar Kinijoje, Japonijoje, Amerikoje, Vokietijoje ar Prancuzijoje.

Ši tarptautinė mokslo organizacija, kaip ir tarptautinė prekyba, atsirado pasekmėje laipsniško santykiavimų didėjimo pirmoje šimtmečio pusėje. Nuo aštuoniolliktojo amžiaus žymiai padidėjo skaičius asmenų, dirbančių įvairiose mokslo srityse, taip jau padidėjo ir mokslo reikalams pašvęsta periodinė spauda. Bet 1830 m. Anglijoje dar nebuvo tinkamos chemiškos laboratorijos, kai Liebig'as jau buvo įrodęs, ko ištikrųjų galima atsiekti chemijos srityje.**) Nežiurint to viso, nauji išradimai plėtėsi iš vieno krašto kitan. Mokslininkai keliavo tyrimų tikslais, kaip pvzd. Humboldt'as 1799 m. į Pietų Ameriką ir 1829 m. į Vidaus Aziją, arba keliaudavo pasimatyti su kitų kraštų mokslininkais. Apie vidurį to amžiaus prasidėjo mokslininkų konferencijos, kaip pvzd. Britų Asociacija.

Darwino vardas reiškia didelę permainą, — jo darbai, kaip ir Newton'o, nušvietė visų kraštų mokslus. Ką viena tauta mano apie kitas, priklauso dažniausiai nuo to, kas tarp jų įvyksta, kaip apie tai galima įsitikrinti iš Darwin'o aprašymų savo kelionės: *„Voyage of H. M. S. Beagle".* Jis sako, kad, kai laivas priplaukė Chile pakraščius, tula senukė, užgirdusi anglus atvykstant, susikrovė savo sidabrą ir pabėgo į kalnus, kartu su savo tarnais. Anglai, jos supratimu, buvo Drake'as ir jo plėšikai. Bet dabar anglo vardas reiškia ką kita ir tai dėka Darwinui ir panašiems į jį asmenius.

1859 m. Darwin'as paskelbė savo *„Origin of Species",* supažindindamas tuo budu pasaulį su tomis išvadomis, prie kurių privedė jo tyrinėjimai, daryti kelionėje ant laivo *Beagle.* Iškilo ginčų, kurie šiandien atrodo juokingi. Didžiausis įžeidimas buvo tame, kad mums, labai gudriems ponaičiams, buvo pasakyta, buk mes esą gimininga bezdžionėms. Didesnių betgi ginčų buvo del to, kad jo išvados palietė tradicinį tikėjimą į sutvėrimą gyvų daiktų, — nesa Evoliucija buvo skaitoma bedievių dalyku. Bet šiandien nėra apšviesto žmogaus, kurs iš esmės abejotų del Darwin'o išradimų tikslingumo. Jo išvados tiekia pamatinį naujosios minties daleidimą (asumpciją), kad visos gyvių įvairybės yra kilmės jungiamos („connected by descent").

Antroje devynioliktojo amžiaus pusėje mokslo žinijos didėjimas ir jos plėtimasis visuose kraštuose buvo dar smarkesnis ir greitesnis, kaip kad parodo viršuj paduotos datos sąryšyje su radium'u ir bakteriologija. Dabartinė mokslo padėtis yra pereinamoji padėtis, kuri pasiekta buvo nuolatiniu rinkimu faktų ir įrodymų. Procesas dar neužsibaigė, tad keleriais metais galima tikėtis žinijos padidėjimo ir padidėjimo musų jėgų kovoje su gamta; visa tai gali buti taip reikšminga, kad dabartinis musų žinojimas ir dabartinės musų jėgos yra tiktai menkniekis.

Prekyba ir mokslas devynioliktame amžiuje įgijo tarptautinio pobudžio, tuo tarpu įvairių kraštų valdžios vis dar ėjo Renesanso ir Apsišvietimo laikmečių papročiais. Pagaliau šito amžiaus pabaigoje jos pradėjo labiau žiurėti savo žmonių bendros naudos. Ir mintyse ir praktikoje įvyko didelė revoliucija, kai valdžios pradėjo gelbėti viena kitai laiškų vežiojime ir ligų sulaikyme; bet niekas negalėjo įžiurėti, kas atsitiko, net ir šiandien didžiuma žmonių nesupranta to, kad karas tarp civilizuotų tautų yra jau nebepateisinamas ir bergždžias dalykas.

Pirm tukstančio metų valdžia buvo tai jėga, su kurios pagalba kaimynai šiaip taip vengė naudoti ginklus vieni prieš kitus, kai susikirsdavo jų interesai ar jų temperamentai. Tokiu budu kiekvienas feodalis lordas buvo savo rųšies vyriausybė taikos palaikymo atžvilgiu. Paskui tos pačios rasės žmonės vis labiau ir labiau susiartino, ir valdžia galėjo išlaikyt taiką ant didesnio žemės ploto. Pagaliau, Renesanso ir Apsišvietimo laikmečiais, nacionalinės prancuzų, anglų ir ispanų valdžios ir mažesnės Italijoje ir Vokietijoje kaimynų grupės pasiekė pakankamos jėgos, kad apsisaugojus nuo kitų kaimynų puolimų ir plėšimų. Bet visos tos valdžios žiurėjo tiktai savo pavaldinių interesų. Pavyzdžiui, Prancuzijos valdžią užlaikė prancuzų mokami mokesniai, tad, rodos, sunku butų sakyti, kad ji buvo naudinga anglams, bet faktinai anglams buvo naudinga tai, kad buvo organizacija, galėjusi prižiurėti Prancuzijoje tvarkos.

Renesanso laikmečiu išsivystė nuolatinio tarp valdžių susisiekimo sistemas, kurį šiandien vadiname diplomatija. Ambasadoriai ir Sekretoriai rupinosi susipažinti su visu, kas įvykdavo kituose kraštuose; bet kitų kraštų žmonės nežiurėjo į svetimšalius, kaipo į savo kaimynus. Valdžios todel stovėdavo pasieniuose, gi už sienų buvo, geriausiame atsitikime, lanki diplomatija, arba, blogesniame atsitikime, rustybė ir žiaurus kardų žvangėjimas.

(Daugiau bus)

*) Muzika taip jau turi savo tarptautinę kalbą, — tai gaidos („notos"). Anglui muzikui netenka laukti, kad vokiečio kompozitoriaus kurinys butų išverstas iš vokiečių kalbos.

**) Liebig'as įkurė savo naują laboratoriją Giessen'e 1826 metais, ir iš jos gavo sau naujų idėjų Anglija, Škotija ir Amerika.

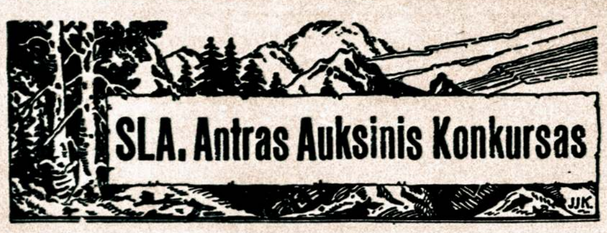

REIKALINGA DAUGIAU PASIRYŽIMO.

Kam teko susipažinti su SLA. organizatorių darbuote, nei vienas neabejos, kad jie yra pilnai pasišventę ir su visu savo atsidavimu, visa energija dirba savo organizacijai, ieškodami naujų narių. Ir žinant musų pilkosios visuomenės nusistatymą linkui didesnių visuomenių organizacijų, reikia pripažinti, kad SLA. organizatoriai dirba labai sunkiai ir tenka jiems daug nukęsti, kol gauna vieną, kitą naują narį.

Bet tuo patim kartu turime sutikti ir su tuo faktu, kad daugumai musų organizatorių stinga tvirto pasiryžimo ir drąsos. Kaip kiekviena organizacija, taip ir SLA. turi nemaža ir priešų. Ypač tokia didelė organizacija, kaip musų Susivienijimas, aišku, negali buti be įvairių įvairiausių priešų, kurie prie kiekvienos progos nepasigaili paleisti darban savo pikto liežuvio, kad platinus nepalankius gandus apie musų organizaciją. Ir ot čionai musų organizatoriams stinga pasiryžimo ir drąsos kovoti su tais gandų platintojais.

Nelabai senai man pasitaikė progos buti liudytoju dviejų labai reikšmingų atsitikimų. Pirmas atsitikimas yra sekamas: Vieną sekmadienio popietį stovime su savo pažįstamu prie skersgatvio ir kalbamės. Prieina prie mųs lietuvis, vienos apdraudos kompanijos agentas, ir tuojaus užveda kalbą apie prisirašymą prie jo atstovaujamos kompanijos. Ypač jis visu smarkumu prisispyręs kalbina mano pažįstamą. Šis ginasi, stačiai vadindamas vagių šaika tą apdraudos kompaniją, nes esą tam ir tam apdraudos neišmokėjo, o anam ne visą apdraudą išmokėjo ir tam panašiai. Agentas tuos užmetimus griežtai užginčina, tikrindamas, kad tai yra pliotkai — prasimanymai piktos valios žmonių, nes jo atstovaujama kompanija niekuomet nėra taip pasielgusi ir jei pasitaiko kuomet nors, kad apdraudos neišmoka, ar išmoka nepilną, tai ne kompanijos kaltė — tai pačių žmonių kaltė. Ant galo agentas pasiulė 10 dol. prieš mano pažįstamo 1 dolerį, jei pastarasis įrodys faktais, kad nors viename atsitikime kompanija apsuko savo kostumierius. Po šito pasiulymo mano pažįstamas nedrįso daugiau ginčytis ir agentui nuėjus savais keliais pridurė.

— Jau kelios savaitės jis man neduoda ramumo, vis įkalbėdamas man prisirašyti prie jo atstovaujamos apdraudos kompanijos. Turbut reikės prisirašyti, nes žinai, yra geras daiktas prigulėti prie apdraudos kompanijų.

Po šito atsitikimo apie į savaitę laiko man teko buti viename lietuvių susiėjime ir čionai vietinės SLA. kuopos organizatorius pakalbina tulą lietuvį prisirašyti prie SLA. Pakalbintasis kad šoks, kad pradės kolioti ir visaip niekinti SLA., rodos kad blogesnės organizacijos pasauly nėra. Čionai ir mokesnius didelius reikia mokėti, ir pašalpa ir pomirtinė neišmokama, ir nuolatos dideliais nepaprastais mokesniais nariai apkriaunami, ir šis ir tas ir vis kuoblogiausiai!

Organizatorius išgirdęs tokį piktą liežuvį ir taip drąsiai tabaluojantį prieš jo atstovaujamą organizaciją, matomai pabugo ir atsitraukė nuo jo nei žodžio netaręs. O tas vis dar visokias nesąmones apie S. L. A. pasakoja kitiems savo pažįstamiems, kurių vieni tyli, kiti jam pritaria.

— O ką Tamsta žinai apie Susivienijimą, kad taip drąsiai ir piktai be jokių faktų jį niekini? — pagaliau neiškentęs paklausiau jo. — Ar priguėjai kuomet nors prie Susivienijimo?

— Nepriguėliau, bet žinau kas per organizacija yra tas Susivienijimas. Antai mano draugas K—tis užtai pametė, kad reikėjo mokėti net 6 dol. ekstra mokesčių. O J—čiui ligoje pašalpos neišmokėjo. Pasimirus M—nei pomirtinės neišmokėjo. Ko daugiau nori?

— Noriu faktų! — atsakiau jam ramiai. — Nepaprastus mokesnius mokėjo 1918 metais netik Susivienijimo nariai, bet ir visų draugijų nariai, kuomet influenzos epidemija daug narių paguldė. K—tis prigulėjo ant 9 dol. pašalpos ligoje ir ant 600 dol. pomirtinės ir turėjo mokėti tik 6 dol nepaprastų mokesnių.

— Tik tiek mažai ant tiek daug prigulėdamas? — įsikišo vienas klausytojų. — Ana ve musų Petrinėj reikėjo mokėti irgi po 6 dol. ekstra mokesnių ir nariai gauna tik 6 dol. savaitėje pašalpos ir 50 dol. pomirtinės.

— Nuo epidemiškosios influenzos laikų, — vėl aiškinu toliau — SLA. nariai jokių ekstra mokesnių nemokėjo nė vieno cento. M—nei pomirtinė neišmokėta todel, kad ji buvo neužsimokėjus mokesnių net už 5 mėnesius, kuomet pasimirė. O J—čius sirgdamas girtuokliavo — tą visi žino ir todel nei Susivienijimas, nei jokia kita organizacija tokiems nariams pašalpos nemoka, kurie sirgdami girtuokliauja.

— J—čiui pašalpos nemokėjo nei Kazimierinė, nes visiems žinoma, kad sirgdamas girtuokliavo ir pats virė „munšainą" — patvirtino kitas žmogus.

Piktojo liežuvio drąsusis savininkas užraudęs nedrąsiai į visus pasižvalgė ir daugiau nė žodžio netaręs pasitraukė šalin.

Taigi matome kokis didelis skirtumas yra tarpe apdraudos kompanijų agentų ir musų kuopų organizatorių. Pirmasis drąsiai ir su didžiausiu pasiryžimu gina savo atstovaujamą kompaniją ir prie kiekvienos progos tą patį žmogų kalbindamas prisirašyti paveikia į jį ir prirašo, o dauguma musų kuopų organizatorių net nesistengia apginti savo organizacijos nuo piktų paskalų. Tiesa, nemalonu ginčytis su tokiais neišmintingais žmonėmis, kurie patys nežino ką kalba, betgi jų nesugėdinus faktais paremtais įrodymais, jie ir toliau tokius pačius piktus paskalus leidžia apie Susivienijimą tarpe savo pažįstamų.

Iš šito aišku, kad SLA. organizatoriams, ar bent nekuriems jų, reikalinga dviejų dalykų: daugiau drąsos ir pasiryžimo. Drąsos reikia, kad nesidrovėjus tam pačiam žmogui prie kiekvienos progos priminti apie SLA. ir su laiku jis prisirašys prie organizacijos. Pasiryžimas reikalingas, kad apgynus organizacijos garbę nuo visų piktų liežuvių. Mes žinome, kad Susivienijime nėra tokio atsitikimo, kad be jokios priežasties kam nors nebuvo išmokėta pašalpa ar pomirtinė. Tai kodel mes negalime drąsiai stoti ir gint savo organizacijos garbę, visus jos niekintojus prikalant prie gėdos stulpo.

Beveik organizatorius.

KONKURSO DARBUOTOJU PRANEŠIMAI

13 kp., Minersville, Pa., org. J. Staneika praneša: „Mano darbas vis dar nelabai sparčiai eina. Vieni sako, kad perbrangus įstojimas, kiti norėtų, kad be jokio įstojimo juos įrašytum į SLA., o treti prašo palaukti iki po streikų ir taip negaliu naujų narių pagaut. Bet vis dirbu po truputį ir šią savaitę jau gavau vieną naują narį. Toliau gal-gi susipras ir be jokių išsikalbėjimų išmintingesnieji vietos lietuviai rašysis prie SLA."

Apsileidėliai žmonės visuomet visokių išsikalbėjimų pilni — tą visi kuogeriausiai žino. Tačiau geras organizatorius neprivalo jokios domės į tai kreipti, o su laiku ir apsileidėliai pamatys SLA. organizacijos naudingumą. Ir vienas narys visgi geriau, negu visiškai nieko.

168 kp., Stamford, Conn., sekr. J. Pocius praneša: „Musų Auksinio Konkurso organizatoriai darbuojasi gerai, nes pereitame kuopos susirinkime prirašė net 9 naujus narius į Vaikų Skyrių. Prirašė sekamai: Jieva Klimienė — 5 narius, Juozas Šiugžda — 4 narius. Musų organizatoriai tikrina, kad ateityje bus ir daugiau naujų narių."

Vadinasi, energingiems 168 kuopos organizatoriams nei vasaros karščiai nieko nereiškia — jie sau jaunuolius pulkais veda į Susivienijimą ir tiek. Puiku, kad taip energingai Čdarbuojatės ir matomai neužilgo įkursite SLA. jaunuolių kuopelę.

207 kp., So. Manchester, Conn., org. A. Tvaronaitis rašo: „Pas mus Auksinio Konkurso darbuotė po truputį juda ir vis šiokios tokios pasekmės rodosi. Nors ir vasaros karščiai kliudo, bet vis naujų narių pasiseka sugriebti. Nuo 20 d. gegužio iki 20 d. birželio prirašiau du nariu: Joną Arbantaitį į suaugusiųjų skyrių ir Albertą Brazauską į vaikų skyrių. Neabejoju, kad ateityje gausiu daugiau naujų narių."

Beabejonės gausi broli Tvaronaiti, jei tik ieškosi jų. Juk toli gražu dar nevisi Manchesterio lietuviai priguli prie S. L. A., o anksčiau ar vėliau jie visi bus priversti prisirašyti, nes geresnės ir naudingesnės lietuvių pašalpos ir apdraudos organizacijos už Susivienijimą nėra netik Amerikoje, bet ir višame pasaulyje. Ir juo smarkiau SLA. organizatoriai savo kolonijų lietuvius judins, juo greičiau juos sutrauks po SLA. organizacijos sparnu, kur jie ras tikrą brolišką pagalbą nelaimei ištikus.

S. L. A. REIKALAI

PRANEŠIMAS SLA. 7-to APSKRIČIO.

Nors daugeliui jau yra žinoma iš apgarsinimų ir pardavojamų tikietų po kuopas, kad SLA. 7-tas apskritys rengia didelį išvažiavimą liepos 16 d., 1925 m., Rocky Glen Parke. Vienok šiuomi norime priminti SLA. 7-to apskričio kuopų darbuotojams, nariams ir visiems geros valios lietuviams, kad visi atsimintų šią SLA. septinto apskričio iškilmę — metinę šventę. Taipgi turime priminti, kad šis išvažiavimas yra rengiamas su programu, kaip tai: tarp Wilkes Barre ir Scrantono vyrų virvės traukimas, vaikinų, moterų ir merginų lenktynės ir tt. Yra paskirta keletas dovanų laimėtojams.

Todel gerbiami lietuviai šios apylinkės širdingai kviečiame visus išvažiavime dalyvauti ir pasinaudoti proga dovanas laimėti, kurios yra skiriamos dalyvautojams žaisluose. Jei pasidarys kiek pelno, yra skiriamas labdarybės ir apšvietos reikalams.

J. S. Gilvickas,
7-to apskr. sekr.

PRANEŠIMAS SLA. 9-to APSKR. KUOPOMS.

Gerbiamos SLA. 9-to apskričio kuopos, teiksitės kreipti domės į mano šį pranešimą visoms kuopoms, prigulinčioms prie SLA. 9-to apskričio.

Kadangi SLA. 9-to apskričio 12 suvažiavime, 22 d. vasario, šių metų, Auburn, Ill., tapo vienbalsiai nutarta paragrafe 10, kad 9-to apskričio kuopos remtų bei tvertų vaikučių mokyklėles ar draugijėles, kur tokių nesiranda. Nors tokis nutarimas visiems delegatams atrodė diskusuojant labai rimtas, kad jų, bei visų SLA. narių vaikučiai galės pramokti lietuvių kalboj skaityt ir rašyt, su tokiais išrokavimais, kad jiems nereiktų leisti savo vaikučius į bažnytines mokyklas, kur tokios randasi ir vien tik jų protą nuodina.

Bet kad SLA. P. T. yra griežtai nusistačiusi prieš panašų aukščiau minėtą nutarimą ir P. T. laikytam posėdyje 4—5 dd. birželio, 1925 m., reikalauja suspenduoti aukščiau minėtą nutarimą, buk tokis tarimas yra žalingas SLA. jaunuolių prirašymui, bei tvėrimui jaunuolių kuopų šio konkurso laike ir nors paragrafas 9-tas to paties suvažiavimo aiškiai padengia paragrafą 10-tą, nes yra nutarta 9-tam paragrafe, kad 9-to apskričio kuopos dėtų visų pastangų, išrenkant gabius organizatorius, kad kuodaugiausiai prirašius jaunuolių į SLA., bei tevrti jų kuopeles ir tas pilnai vykdoma veik visose SLA 9-to apskričio kuopose.

Bet sulig SLA. Konstitucijos, kad nuo Seimo iki Seimo P. T. turi aukščiausią galią ir galį daryti naujus patvarkymus savo posėdžiuose sulig jos supratimo delei gerovės ir labo SLA., taigi sulig aukščiau nurodytų motyvų ir P. T. laikytame posėdyje nutarimo, pareiškiu visoms SLA. 9-to apskričio kuopoms, kad 9-to apskr. 12-to suvažiavimo 10-tas paragrafas tampa suspenduotas iki 13-to suvažiavimo, kuris įvyks Benld, Ill., vasario mėnesyje 1926 m.

Kadangi šaukti speciališką 9-to apskričio suvažiavimą šiame reikale pasidarytų daug lėšų, o iš antros pusės P. T. to griežtai reikalauja.

Su didžia jumis pagarba—

Jurgis Bulota,
SLA. 9-to apskr. pirmininkas.

Redakcijos pastaba. Nors šitas SLA. 9-to apskričio pirmininko, p. Jurgio Bulotos, pareiškimas daugiau panašus į paprastą polemiką, negu išpildymą SLA. Pildomosios Tarybos nutarimo, tačiau šventos ramybės delei jį talpiname. Bet negalime šito pareiškimo leisti be redakcijos pastabos, ypač delto, kad šiame savo pareiškime p. Bulota net falsifikuoja 9-to apskričio minimo suvažiavimo nutarimus. Jo pareiškime minimi nutarimai, apskričio suvažiavimo protokole, tilpusiam „Tėvynės" 15 num., pažymėti sekamai:

„9. Įnešta, kad SLA. 9-to apskričio 12-tas suvažiavimas ragintų kuopas ir narius kreipti kuodaugiau domės į jaunuolius ir varytų kuodidžiausią agitaciją prirašymui vaikų prie S. L. A. Vaikų Skyriaus. Kad kiekviena kuopa rupintųsi išsirinkti veiklų organizatorių tokiam darbui varyti.

„10. Įnešta, kad butų organizuojamos vaikų draugijėlės ir mokyklėlės, jeigu kurioj apylinkėj nesirastų panašių draugijėlių."

Vadinasi, 9-me paragrafe nei puse žodžio neprisimenama apie organizavimą SLA. jaunuolių kuopų, kaip p. Bulota drąsiai tikrina šiame savo pareiškime. Taipgi ir 10-am paragrafe aiškiai pabriežiama, kad daugiau rupi organizavimas pašalinių vaikų draugijėlių, negu mokyklėlių, kaip tatai mėgina mums įkalbėti p. Bulota. Kuriuo tikslu net oficialųs apskričio tarimai falsifikuojama, tai rodos aiškinti nereikia. Štai žiurėkite SLA. nariai kokius musų gerus nutarimus Pildomoji Taryba reikalauja suspenduoti. Jau ką daryti, ką nedaryti, bet falsifikuoti apskričio nutarimus, ir dar pačiam apskričio pirmininkui, yra begalo nerimta ir negražu!

Taipgi įdomus ir tas faktas, kad po to viso, kas jau tilpo „Tėvynėje" ir perskaičius Pildomosios Tarybos minimo nutarimo motyvus p. Bulota ir kiti jo vienminčiai vis dar nusiduoda nesupranta, kad jų pastangos užmesti SLA. kuopoms organizavimą pašalinių vaikų draugijėlių, kuomet eina vajus organizavimui SLA. jaunuolių kuopų, butų žalingos SLA. labui. Rodosi, p. Bulota yra plačiai mąstančiu žmogumi ir todel nuostabu, kad jis nenori suprasti tos teisybės, kad SLA. kuopoms ir apskričiams daug lengviau ir parankiau organizuoti SLA. jaunuolių kuopeles ir jų globoje kurti vaikų mokyklėles, vietoje organizuoti ir remti pašalines vaikų draugijėles ir jų kontroliuojamas mokyklėles. Tuomet ir pačiam Susivienijimui butų nauda ir jo nariai pasiektų net daugiau savo vaikučių lavinime lietuvių kalbos ir rašybos, negu per pašalines draugijėles.

ŽYMI AUKA SLA. NAŠLIŲ IR NAŠLAIČIŲ FONDUI.

SLA. 9-tas apskritys leido išlaimėjimui laikrodėlį naudai S. L. A. Našlių ir Našlaičių Fondo. Laikrodėlis teko Kaziui Jučiui iš Auburn, Ill. SLA. kuopos šitam tikslui pasidarbavo pinigiškai sekamai:

158 kp., Springfield, Ill.	$44.00
721 kp., Auburn, Ill.	15.50
159 kp., Collinsville, Ill.	13.50
130 kp., Livingston, Ill.	11.50
293 kp., Wilsonville, Ill.	7.50
155 kp., Benld, Ill.	3.50
9 kp., Divernon, Ill.	2.00
Įplaukos kartu —	$97.50
Išlaidos:	
Tikietų padarymas	$7.00
Laikrodėlis	25.00
Sekretorės išlaidos	.50
Viso išlaidų —	$32.50

Pasiųsta Našlių ir Našlaičių Fondui $65.00. Visoms pasidarbavusioms šiuo reikalu kuopoms ir visiems nariams tariu širdingą ačiu!

Taipgi prie progos noriu priminti visoms SLA. kuopoms, prigulinčioms prie SLA. 9-to apskričio, visais reikalais malonėkite kreiptis prie apskričio sekretoriaus sekamu adresu: P. Č. Pačesa, Box 6, Taylor Springs, Ill.

SLA. 9-to apskričio buvusi sekretorė—

M. Lekešienė.

P. S. Aukščiau minėta suma — 65 dol. priimta ir pervesta į Našlių ir Našlaičių Fondą. S. L. A. 9-tam apskričiui, jo kuopoms ir nariams varde nelaimingųjų SLA. narių reiškiu širdingiausios padėkos žodį už pasidarbavimą ir suteikimą šitam svarbiam musų organizacijos fondui tokios žymios paramos. Begalo smagu žymėti šitoki darbai musų apskričių ir kuopų ir todel dar kartą čiu!

P. Jurgeliutė — SLA. Sekr.

KAS ARDO SLA. 2-rą APSKRITĮ?

SLA. antrasis apskritys paskutiniame savo bertainiame suvažiavime, gegužio 24 d., š. m., teikėsi išnešti rezoliuciją prieš apskričio darbuotės trugdytojus, kuri jau tilpo „Tėvynės" 24 num. Nuošaliau gyvenanti SLA. nariai gali įsivaizduoti, kad ištiesų yra koki nesubrendę čia tuli nariai, kurie bando trugdyti geriems apskričio sumanymams ir darbuotei.

SLA. 2-ras apskritys turi labai gerą poziciją gyvuoti ir darbuotis SLA. labui, nes jo apyrubėje yra pats didžiausias lietuvių sukurys — čia randasi desėtkai SLA. kuopų arti viena kitos gyvuojančios; tik paties Chicagos miesto ribose randasi 17 kuopų. Iš paskutinio 2-ro apskričio suvažiavimo protokolo matome, jog prie šio apskričio priguli 18 kuopų, arba 6 kuopos yra iš pašalinių miestelių, o 12 iš Chicagos (tikrenybėje jau tik 10 kuopų paliko prie apskričio — chicaginių kuopų).

Del ko prie 2-ro apskričio nepriklauso likusios 5 ar 7 kuopos? Atsakymas aiškus: nenori kitos kuopos prigulėti prie šio apskričio, kol apskričio valdyboje bus tokie kaip Petronis ir Bacevičius, kuriuodu tempia visus apskričio reikalus sulig Maskvos kurpalio ir delei šito atkaklaus tempimo 2-ro apskričio į kairiąją pusę jau nemažai kuopose pergyventa bereikalingų ergelių, pykčių ir sunervavimo narių. Jeigu norite, kad apskritys gyvuotų, visos SLA. kuopos gyvuojančios antrojo apskričio ribose prigulėtų į šį apskritį, tai patys karštieji, kurie išnešėt rezoliuciją prieš trugdytojus 2-ro apskričio darbuotės, pasitraukite iš užimamų vietų ir užleiskite jas daugiaus kompetentiškiems žmonėms — gryniems lietuviams, kaip SLA. Įstatymai nurodo, o užtikrinu, kad tąsyk apskritys pradės gyvuoti ir nešti Susivienijimui tą naudą, del kurios jisai yra įkurtas.

Esant pačioje Chicagoje 17 kuopų ir jeigu prigulės kelios iš priemiesčių, bus apie 25 kuopos, skaičiuje apie 2,500 narių, tad vedant sistematišką propagandą del SLA. gali per metus laiko atlikti didelį darbą. Ana 4-tas apskritys, Conn. valstijoj, kur yra vos 14 kuopų, išsimėčiusių po mažus miestelius visoj valstijoj, vienok kiekvieną vasarą surengia pikniką ir uždirba po 5—7 šimtus dolerių. 2-ras apskritys galėtų savo namą įsigyti, jei tik butų harmonija, jei nebutų jame paslėpta Maskvos politika. Galima butų inteligentiją įjungti, kurį kiekvienai kuopai po keletą paskaitų prirengtų žiemos sezonuos ir daug kitų naudingų darbų atliktų 2-ras apskritys, bet kągi jis atliko per savo gyvavimo pastaruosius metus? Nepabaigti ergeliai, į suvažiavimus susirenka neva vienos organizacijos nariai, kuriems reikėtų kaip draugams pasitarti, tai tik skaito ir grupuoja kuris vienos sriovės, o kuris kitos ir žvairuojasi viens prieš kitą. Tokioms aplinkybėms esant, žinoma, kad nebus naudos SLA., nė pačiam apskričiui.

Todel reikia pastatyti rimtus narius į apskričio valdybą, kurie nevarinėtų kokios tai pridengtos politikos, kuriems visi lygųs butų suvažiavimuose kuopų atstovai, tąsyk nebus priežasties pačiose kuopose ergelius ir barnius tarpe narių kelti.

Laikas ir kuopose vaidus mažinti, nes tas kenkia pačios musų organizacijos bujojimui. Štai turiu pagrindą šitai rašydamas. SLA. 36-tos kp. organizatorius gerb. A. S. Bračiulis, kuris daugiausia prirašo narių į SLA., man laiške štai kaip nusiskundžia: „Labai sunku prirašyti nauji nariai, kada išgirsta tokius argumentus ir per laikraščius; kiti visai nenori del vienų ergelių rašytis". Na, o 36 kuopos birželio mėn. susirinkimas, kaip tik buvo triukšmingas, vis tai dėka 2-ro apskričio, nes sugrįžę atstovai iš apskričio suvažiavimo, vietoj ką naudingą — pamokinantį iš apskričio parnešti į kuopą, tai vis glėbiai vaidų ir nekaltų narių arzinimas. Tai yra vaisiai 2-ro apskričio ir jo valdybos darbuotės.

M. J. Damijonaitis.

IŠ SLA. KUOPŲ DARBUOTĖS.

Nauja SLA. Kuopa, Terryville, Conn.

Smagu pranešti SLA. organo skaitytojų žiniai, kad pagaliau ir musų miestelyje susitvėrė SLA. kuopa, kuriai Centras paskyrė 325 numerį. Nors tuo tarpu kuopa nėra skaitlinga nariais, bet visi prie naujos kuopos pristoję nariai yra

energingi ir pasiryžę pasidarbuoti kuopos sustiprinimui nariais ir todel tikimės į trumpą laiką susilaukti gražaus burelio narių musų jaunoje kuopelėje. Ypač tas faktas duoda vilties, kad kuopos valdyba yra iš energingų ir gabių narių sudaryta. Neabejoju, kad kiekviename kuopos susirinkime vis prisirašys naujų narių ir kuopos reikalai bus vedami gerai, nes turime smarkų finansų raštininką — Viktorą Palažejų, kuris yra pilnai pasišventęs darbuotis kuopos labui.

Kuopos valdyba išrinkta iš sekamų narių: Juozas Marcinkevičius — pirm., Viktoras Palažėjus — fin. sekr., Vaclovas Jackavičius — prot. sekr., Jonas Graženas — iždo., Pranas Venavičius — iždo glob., Karolius Mickevičius — organizatorius.

Kuopos susirinkimai laikomi pirmą nedėldienį po pirmai dienai kiekvieno mėnesio, 1:30 val. po pietų. org. K. Mickevičiaus namuose. Todel pasitikiu, kad visi nariai lankys kiekvieną kuopos susirinkimą ir visuomet atsives nors po vieną naują narį prirašyti prie kuopos, iki pagaliau visus vietos lietuvius sutrauksime prie S. L. A,. kuri tai organizacija yra naudingiausia kiekvienam lietuviui darbininkui visais atžvilgiais. Ir aš nei trupučio neabejoju, kad musų naujos kuopos nariai pilnai atliks šitas savo pareigas linkui jiems brangios organizacijos.

K. Mickevičius — org.

---

129 kp., Chicago, Ill.
Pareiškimas SLA. 2-ro Apskričio Valdybai.

Kaipo SLA. 129 kuopos pirmininkas turiu pareikšti kas seka: SLA. 129 kuopos pusmetiniame susirinkime birželio 14 d., 1925 m., išklausius kuopos delegatų iš SLA. 2-ro apskričio suvažiavimo, įvykusio gegužio 24 d., š. m., raportą, iš kurio paaiškėjo, kad 2-ro apskričio valdyba ir jos šalininkai elgiasi su rimtais kuopų įnešimais nežmoniškai ir net neduoda balso kuopų atstovams, tokius įnešimus padariusiems, ir varoma vienpusiška politika, kas neina ant naudos SLA. organizacijai. Taipgi paaiškėjo, kad apskričio valdyba su savo pritarėjais yra nusistatę remti pašalines vaikų draugijėles ir jas organizuoti, kur tokių nėra, vietoje raginti kuopas ir joms gelbėti organizuoti SLA. jaunuolių kuopeles ir taipgi 2-ro apskričio įstatai netinka SLA. reikalams tvarkyti, nes jie leidžia buti renkamais į apskričio valdybą ir tokius žmones, kurie nėra rinktais kuopų atstovais į suvažiavimus. Pagaliau paaiškėjo, kad apskričio valdyba su savo sėbrais elgiasi nemandagiai su jiems priešingų įsitikinimų kuopų delegatais, net staugimu ir ujimu pasveikindami.

Todel visa šitai 129 kuopa nuodugniai apsvarsčius po išklausimo kuopos delegatų raportų, nutarė iš SLA. 2-ro apskričio pasitraukti ant visados, nežiurint nei to, kad 129 kuopa yra užsimokėjusi į apskritį už visus šiuos metus. Mat musų 129 kuopa nori darbuotis SLA. labui rimtai, o ne tarnauti svetimo raugo prisigėrusiems keliems politikieriams.

S. K. Grišius,
SLA. 129 kp. pirmininkas.

ATSIŠAUKIMAS.

Mes SLA. 191 kuopos nariai: S. Oksa, K. Oksienė, J. Kreivėnas ir M. Jasiukevičius esame paliesti buvusios audros, kuri siautė šioje apylinkėje kovo 18 d., 1925 m. Ta pragaištingoji audra nusinešė visą musų turtą, kuris per daug metų buvo sutaupytas, nušluodama viską nuo žemės paviršaus ir nebeliko nei pamato musų buvusio gyvenimo ir patys vos gyvi išlikome. Dabar mes atsidurėme neapsakomai vargingoje padėtyje ir nesusivokiam kaip galėsime vėl pradėti kurt savo gyvenimą. Taigi šiuomi atsikreipiame į visus SLA. narius ir kuopas prašydami pagalbos, kad padėtumet mums nors kiek išgalėdami vėl išnaujo pradėti gyvenimą kurti ir tuo būdu palengvintumet musų baisų likimą, į kurį mus įstumė aukščiau minėtoji audra. Taigi meldžiamieji atkreipkite savo domę į šį musų prašymą ir gal kiek kuris išgalėdamas paaukosite musų sušelpimui.

Aukas siųskite SLA. 191 kuopos finansų sekr. P. A. Deveikis, 406 N. Lincoln St., W. Frankford, Ill., išpirkdami čekį ar „money orderį" SLA. 191 kuopos iždininko, M. Strupinskienė, vardu. Pasitikime, kad gerb. SLA. nariai ir kuopos suteiks mums pagalbą ir palengvins nors truputį musų sunkų ir skurdų gyvenimą, iš anksto tariame visiems širdingiausį ačiu! Aukavusių narių bei kuopų vardai bus skelbiami organe „Tėvynėje".

Pastaba. Aukščiau minėtų nelaimės ištiktų SLA. 191 kuopos narių ištyrimui kuopos susirinkime birželio 7 d. buvo išrinkta komisija, kuri viską ištyrus randa reikalingu pranešti, kad minėti nariai tikrai yra vargingoje ir baisioje padėtyje ir jiems pagalba butinai reikalinga.

Ištyrimo Komisija:
P. Balseris,
P. A. Deveikis,
D. Miškinis.

NEKROLOGAS.

A. † A. Stasys Svirplis,

narys SLA. 275 kuopos iš Springfield, Ill., pasimirė birželio 17 d. po sunkios operacijos, kuri buvo padaryta galvoje delei kilusių nesveikumų.

Velionis Stasys buvo vos 45 metų amžiaus ir paliko didžiausiam nuliudime savo moterį Agotą ir dukteris — Marijoną, Agotą ir Stanislovą; taipgi vieną brolį, gyvenantį Pensylvanijos valstijoje. Springfielde išgyveno suvirš 20 metų ir visą laiką dirbo angliakasyklose. Priklause prie Angliakasių Unijos, Lietuvių Amerikos Ukėsų Kliubo ir prie SLA. 275 kp.

Kadangi turėjo daug draugų, nes buvo visų mylimas, tad ir tapo palydėtas didelio burio— suvirš 40 automobilių lydėjo į Kalvarijos kapus. SLA. 275 kp. suteikė gražų gyvų gėlių vainiką savo mylimam draugui.

Ilsėkis gerbiamas Drauge, lai buna lengva šios šalies žemelė!

P. Pečiokas.

ATVIRAS LAIŠKAS SLA. PREZIDENTUI.

St. Gegužiui, SLA. Prezidentui,
Mahanoy City, Pa.

Gerb. Prezidente:—

Pastaraisiais keliais metais musų brangios organizacijos Pildomąjai Tarybai, Seimams, didžiumai narių ir atskiriems darbuotojams priseina vesti atkaklinę kovą prieš lietuviškų bolševikų arba komunistų užsimojimą užgriebti musų organizaciją ir panaudoti ją savo partiniems tikslams. Jie nesidrovi nė šmeižto, nė melo, nė terorizavimo, nė kitų priemonių savo tikslo atsiekimui. Vietoj dėjus visas jėgas savo organizacijos auginimui, tobulinimui ir jos garbės plėtimui, Susivienijimas Lietuvių Amerikoj priverstas yra eikvoti daug jėgų apsiginimui nuo tų elementų, kurie gręžia musų organizaciją iš vidaus ir puola iš lauko. Nepajėgdami užgriebti visos organizacijos išsyk, jie suka lizdus kuopose ir apskričiuose, kad sustiprinus savo jėgas ir prisirengus prie galutino žingsnio. Kuopose ir apskričiuose, kur tik jie įsigalėję, naudoja musų organizacijos turtą ir vardą savo partinės propagandos skleidimui ir savo jėgų mobilizavimui. Ramųs ir padorųs organizacijos darbuotojai ir nariai yra puolami šmeižimais, melais, ir koliojimais, kad juos atgrąsinus nuo aktivumo. Del šitos priežasties daugelis narių sustoja lankę kuopų susirinkimus ir daugelis delegatų apskričių suvažiavimuose atsisako dalyvauti. Komunistams to tik ir reikia: jie pagal savo partijos įsakymą visi kai vienas susirenka ir praveda savo partijai naudingus tarimus.

Šitokia padėtis yra nepakenčiama ir ji gręsia musų organizacijos garbei ir ateičiai.

Šitokios padėties slėgimą ypatingai pradėda jausti tulos Chicagos ir apylinkės kuopos, nes organizacija, kuri vadinasi SLA. antruoju apskričiu, yra virtusi grynai bolševikiškos propagandos įrankiu. Pastaraisiais keliais metais bolševikams pavyko keliose skaitlingose kuopose atgrasinti narius nuo susirinkimų lankymo ir apvaldyti jas. Nors tose kuopose bolševikų esama nedaug, bet susirinkę netolį išimtinai vieni arba šmeižtais, koliojimais ir suirutėmis išvaikę kitus narius, jie išrenka savo žmones delegatais į Seimus ir apskričio suvažiavimus. Išrenka, kiek tik gali ir įsako visiems dalyvauti. Del šitos priežasties ir del jiems nepalankių delegatų terorizavimo, šmeižimo ir koliojimo jiems pavyksta sudaryti didžiumą. Jie ne tik kad į valdybą išrenka visus savo partijos žmones, bet atmeta jiems priešingų delegatų ir kuopų įnešimus, kurie kad ir kaip butų naudingi musų organizacijos ir tautos labui. Jie praveda visus savo sumanymus, kurie gali nešti nors kokios naudos jų partijai. Tiesa, kad tankiai tai daroma neva tautos bei Susivienijimo labui, bet praktikoj visi jų tarimai yra panaudojami partiniams tikslams. Pavyzdžių nestokuoja. Imkime, suvažiavimas nutaria rengti prakalbų ir paskaitų maršrutą. Bolševikiškoji apskričio valdyba tuoj pasirupina gauti kalbėtojus ir prelegentus. Jų tarpe visi Chicagos bolševikų kalbėtojai ir del svieto akių kokis vienas ar pora ne jų žmonių, kuriems visai nepriseina kalbėti arba tik sykį-kitą, nes bolševikai moka patvarkyti. Pernai apsiėmė Dr. Karalius duoti paskaitų laike maršruto, bet kadangi jis ne jų žmogus, tad valdyba savo metiniame raporte išniekino jį ir prisėjo kitiems delegatams kovoti, kad tie niekinimai butų išbraukti. Kur jų partijos žmonės kalbėjo, arba bent jų pakalikai, ten viskas išgirta, nors tik keli žmonės klausytis susirinko arba visai niekas neatėjo. Arba — rengiamas apskričio išvažiavimas į miškus, — vėl bolševikiškų agitatorių burys pastatomas už savo partiją agituoti arba bent kitus darbuotojus išniekinti. Apskričio lėšomis, apskričio kuopų parama bolševikai varo savo propagandą jau kelinti metai.

Paskutiniame metiniame antro apskričio suvažiavime jie nutarė steigti vaikų draugijėles, kur jų nėra, ir remti jau gyvuojančias. Nemanykite, kad vaikų kuopas prie SLA. arba kokias nepartines draugijėles. Jie omėnyje turėjo bolševikiškąjį „Ateities žiedą" ir mes tai žinojome. Bet turėdami didžiumą savo partijos žmonių suvažiavime, jie pravedė tarimą. Ir neužilgo viena jų valdomų kuopų paskyrė $20.00 bolševikiškai vaikų draugijėlai — „Ateities žiedui". Nusistatę jie yra ir toliau šitą darbą varyti. Kuokoj, kurios turtas naudojamas bolševikiškų organizacijų rėmimui ir jų propagandos skleidimui, kilo nesusipratimų ir kivirčių. Girdėjome, kad skundai pasiekė jau ir Pildomąją Tarybą. Kuopose ir apskrityje didelis nepasitenkinimas, ginčai, susirėmimai. Šitas silpnina musų organizaciją, puldo jos garbę publikos akyse, jėgos eikvojamos partinei kovai, o ne organizacijos stiprinimui ir tobulinimui.

SLA. 226 kuopa, norėdama užbėgti už akių bolševikų užsimojimui ir vis labyn plėstis ėmusiai suirutei, įsakė savo delegatams reikalauti, kad tarimas apie nieko bendro su SLA. neturinčių vaikų draugijėlių rėmimą butų atšauktas. Apskričio suvažiavime, įvykusiam geg. 24 d., bolševikai musų reikalavimą huliganiškiausiu budu išjuokė ir išniekino, 226 kuopos delegatus išniekino ir apdovanojo švilgimais, lojimu ir urzgimu, kaip laukiniai žmonės. Musų įnešimo net balsavimui nenorėjo priimti. Pirmininkas Petronis iškalno susirinkimui pareiškė, kad senas tarimas turės pasilikti. Įnešimą davusios kuopos delegatams net balsas neduotas paaiškinti, nors buvo prašyta apie dešimtį sykių. Ir kada musų 226 kp. reikalavimas, kad neteisėtai išrinktasis apskričio raštininkas Bacevičius, pasitrauktų, tapo perskaitytas, tai pirmininkas nė apkalbėjimui, nei balsavimui įnešimo neleido. Mes negalėjome ilgiau kęsti bolševikiškos diktaturos ir jiems švilpiant ir lojant, apleidome suvažiavimą. Su mumis sykiu išėjo burys ir kitų kuopų delegatų. Palikome bolševikus vienus su nedideliu buriu kitų, kurie dar bandė prieš juos kovoti, ir keletas delegatų pasiliko jau ne aktyviai dalyvauti suvažiavime, o informacijų tikslais.

Apleidusieji suvažiavimą delegatai susirinkome kitoj svetainėj ir, plačiai apkalbėję nepakenčiamą padėtį, nusprendėme daryti žingsnį paliuosavimui Chicagos ir apylinkės kuopų ir paties apskričio nuo bolševikiškos diktaturos, kuri netveria, o ardo, kuri suka lizdus atskirose vietose, kad vėliau pasigriebus į savo rankas savo partiniems tikslams visą organizaciją. Mes matome reikalą padaryti galą lietuviškų bolševikų užsimojimams, jų pasikėsinimui gręžti musų organizaciją iš vidaus ir pulti iš lauko. Gana jau jie šmeižė ir terorizavo musų organo redaktorių, Prezidentą, Daktarą-Kvotėją ir kitus valdybos narius. (Nėra nė vieno kiltesnio lietuvio ir SLA. darbuotojo, ant kurio garbės jie nebutų kėsinęsi).

Mes raginame Jumis, Gerb. Prezidente, ir kitus Pildomosios Tarybos narius daryti kokį nors griežtesnį žingsnį apginimui musų organizacijos ir atskirų jos darbuotojų nuo bolševikų puolimų. Pildomoji Taryba gali juos suvaldyti, pasiremdama pereito Seimo nutarimu ir SLA. Įstatymais, jei tik bus daromi reikalingi žingsniai. Organizacijai šitoki darbai garbės nedaro, o blogo daug.

Pirmas musų chicagiečių ir apylinkės lietuvių, priklausančių SLA., žingsnis yra atsimetimas nuo bolševikiškos organizacijos, kuri čia vadinasi S. L. A. antruoju apskričiu. Prisidengusi SLA. vardu, šita organizacija dirba bolševikišką darbą. Centras turi galios ir privalėtų uždrausti šitai neva SLA. antrojo apskričio valdybai funkcijuoti, nes tai yra tam tikras bolševikų komitetas, o ne SLA. organizacija.

Mes keletos kuopų delegatai nusprendėme įsteigti Chicagoj ir jos apylinkėj nuo bolševikiškos diktaturos liuosą SLA. kuopų organizaciją, kad harmoningiau ir sekmingiau vedus Susivienijimo darbuotę. Mes išsirinkome ir laikinąją valdybą, kuri susižinos su kuopoms ir sukvies kuopų delegatus į suvažiavimą. Mes proponuojame padaryti taisykles ir patvarkymus, kad bolševikai ateityje nebegalėtų pažaboti musų suorganizuotą SLA. apskritį savo politiniams tikslams.

Darydami šitą pranešimą Jums, Gerb. Prezidente, mes meldžiame, kad Jųs atkreiptumete domę musų organo redaktoriaus ir kitų valdybos narių, kad jie neduotų progos bolševikų skymeriams pakenkti musų darbui. Mes iš anksto žinome, kad jie, jiems paprastu budu, mus kolios, šmeižš ir melą prieš mus leis, kad suviliojus kuopas, narius ir net Centro viršininkus. Jų kovos budai yra veidmainingi, nešvarųs, bet didžiumai žinomi. Pas mus užteks ištvermės ir jėgų darbuotis SLA. labui ir be jų pagalbos. Mes apvalysime Chicagos ir apylinkės kuopas nuo jų diktaturos. Ir ilgai neims, Jųs, kaipo organizacijos gerovės saugotojas ir kiti Pildomosios Tarybos nariai darykite kokį nors žingsnį jų partinės darbuotės sustabdymui ir kituose apskričiuose.

Musų nuomone, antrojo apskričio valdybą turėtumete umai suspenduoti ir uždrausti jos tolesnį veikimą už įtraukimą SLA. kuopų į grynai partinį darbą, del kurio kyla suirutės ir kivirčiai kuopose, už S. L. A. kuopų turto eikvojimą pašalinėms partinėms organizacijoms, už pravarymą tokio patvarkymo, sulig kurio apskričio raštininkas, nebudamas delegatu, tampa išrinktas apskričio viršininku, už niekinimą ir šmeižimą jų partijai nepriklausančių Susivienijimo darbuotojų, apie ką reikale galėsime priduoti faktus. Tylėjimas negelbės. Taikytis su jais negalima, nes jie nesilaiko net paprasčiausių žmoniškumo taisyklių.

Su augšta pagarba,

Laikinoji naujo SLA. apskričio komisija—

Dr. A. Montvidas — pirm.,
K. J. Semaška — rašt.

P. S. Prašome, Gerb. Prezidente, šį musų atvirą laišką pasiųsti organo „Tėvynės" redakcijai su įsakymu jį patalpinti organe, kad tuo budu davus progos ir mums pasiteisinti delei jų daromų per „Tėvynę" mums užmetimų. Lai pamato visi SLA. nariai ir musų užimtą poziciją. Jei matytumete reikalo, galite pridėti ir savo pastabą.

Laikinoji Komisija.

IR MANO PASTABA.

Atsižvelgiant į tai, kad „Tėvynėje" jau tilpo ir SLA. 2-ro apskričio protokolas ir pačios apskričio valdybos polemiškas pranešimas, kuriame kaltinami iš apskričio suvažiavimo išėjusieji kuopų delegatai, tai aš nematau galimybės užginti ir kitai pusei tarti savo pasiteisinimo žodį SLA. organe. Pagaliau, jei ištikrųjų toki dalykai dedasi SLA. 2-me apskrityje, kaip aukščiau telpančiam rašiny tikrinama, tai aš nematau reikalo tatai slėpti nuo visų SLA. narių žinios. Ir aš drįstu manyti, kad ištikrųjų taip yra, nes jau ir pats turėjau progos net dviem atvėjais polemizuoti su įsismaginusiais SLA. 2-ro apskričio viršininkais. Ypač minimo apskričio pirmininkas mėgino man net nepamatuotus priekaištus daryti, jau nekalbant apie „Tėvynės" redaktorių, kuriam nuolatos nuo tų žmonių tenka tiek „Tėvynėje", tiek ir pašalinėje spaudoje visokių užmetimų ir nepamatuotų kaltinimų perkęsti.

Kalbant apie priežastį šio incidento, reikia pasakyti, kad negerai pasielgė ir minimo suvažiavimo pirmininkas ir didžiuma delegatų. Pirmutinis SLA. 226 kuopos įnešimas panaikinti metinio suvažiavimo nutarimą remti ir organizuoti pašalines draugijėles, buvo vietoje ir dviejų nuomonių apie tai buti negali, kad suvažiavimas blogai padarė jį atmesdamas. Ir čionai suvažiavimo pirmininkas, sulig aukščiau telpančio straipsnio autorių tikrinimo, neteisingai pasielgė iš anksto pareikšdamas, kad tas nutarimas turi buti paliktas. Bent kokio susirinkimo pirmininkas šitaip elgtis negali ir visuose įnešimuose ir jų svarstyme jis turi buti bešališkas. Jis savo nuomonę gali pareikšti tik pasitraukęs nuo pirmininko vietos. Kol jis eina pirmininko pareigas, jis neturi teisės jokių įsakymų duoti ar įnešimas turi buti priimtas ar atmestas.

Bet dar didesnis pirmininko apsilenkimas su pamatinėmis susirinkimų taisyklėmis, tai nedavimas balso tos kuopos delegatams, kuri įnešimą padavė. Sulig parlamentarinių teisių, visuomet įnešėjas, o kuomet tokiu įnešėju yra kuopa, tai jos atstovas turį teisę gauti pirmutinį balsą ir prieš įnešimo balsavimą turi teisę tarti paskutinį žodį. Taigi aišku, kad čionai buvo pavartota taip vadinama „steam roller'o" politika ir paliktas apskričio valdybai naudingas nutarimas, apie kurio žalingumą musų organizacijai jau esu rašęs „Tėvynėje" net dviem atvėjais ir net Pildomoji Taryba yra padariusi patvarkymą tuo reikalu. Todel apie tai kalbėti daugiau nematau reikalo.

Antras SLA. 226 kuopos įnešimas, mano nuomone, buvo netinkamai paduotas ir todel negalima kaltinti pirmininko delei jo atmetimo. Jei SLA. 226 kuopa ir jos atstovai matė, kad apskričiui yra nepageidaujama, kuomet leidžiama kandidatuoti ir esantiems apskričio valdybos nariams rinkimuose į naują valdybą, nors jie ir nėra atstovais nuo kuopų, tai reikėjo padaryti įnešimas pataisyti apskričio įstatymus, o ne reikalauti stačiai, kad butų prašalintas iš vietos apskričio sekretorius, kuris išrinktas sulig įstatymų nurodymo. Bet ir čionai pirmininkas butų daug išmintingiau pasielgęs, jei šitai butų paaiškinęs S. L. A. 226 kuopos delegatams, vietoje su savo „visagaliu" kujaliu tą klausimą nukirsti. SLA. apskričių suvažiavime kuopų atstovai turi buti laikomi teisėtais suvažiavimo dalyviais ir negalima su jais elgtis taip, kaip pasielgė minimo suvažiavimo pirmininkas, net neduodamas jiems balso savo kuopos įnešimus apginti.

Prisiminus gi didžiumos delegatų pasielgimą, kuomet jie apšvilpė ir ujo 226 kuopos ir kitų kuopų delegatus, tai apie tokius įvykius SLA. apskričių suvažiavimuose negalima kalbėti be pasipiktinimo ir griežčiausio jų pasmerkimo visais žvilgsniais. Toki pasielgimai netik žemina musų organizaciją visuomenės akyse, bet ir nemažos žalos atneša jai, nes tuo budu sėjama tarpe narių neapykanta, ardomas draugingumas ir prie tokių aplinkybių negalimas jokis rimtas darbas dirbti. To daugiau neprivalo atsitikti jokiame SLA. kuopų ar apskričių susirinkime.

Apie tvėrimą naujo apskričio Chicagoje ir jos apylinkėje turiu pasakyti tiek: Man butų daug maloniau, kad tenai užtektų vieno SLA. apskričio, nes juo didesnės jėgos kruvon susispietę, juo didesnis darbas galima atlikti. Tačiau ant nelaimės SLA. konstitucija nieko nekalba apie apskričius ir todel nei aš, nei visa Pildomoji Taryba neturime teisės nei SLA. kuopų priversti, kad jos prigulėtų prie apskričių, neigi galime joms uždrausti naują apskritį tverti. Čionai valia pačių kuopų ir tame klausime jos gali pasielgti, kaip joms geriau patinka. Pildomoji Taryba į apskričių veikimą turi teisę kištis tik tuomet, kai jie savo tarimais ir veikimu apsilenkia su SLA. įstatymais, ar kelia vaidus ir suirutes kuopose, arba kuriuo nors kitu budu kenkia Susivienijimo garbei ir labui. Tai yra liudnas faktas, kad musų organizacijos apskričiai nėra kontroliuojami abelnais įstatymais, bet taip yra. Vienok kaip sakiau, SLA. įstatymai duoda galę Pildomąjai Tarybai apskričių veikimą kontroliuoti ir padaryti savo patvarkymus, kuomet jie iškrypsta iš tvarkos, SLA. konstitucija nustatytos.

Apie suspendavimą SLA. 2-ro apskričio valdybos tuo tarpu kalbėti nepriseina. Pildomoji Taryba savo suvažiavime padarė patvarkymą minimame apskrity ir aš pasitikiu, kad apskričio valdyba to patvarkymo prisilaikys.

Tai tiek aš matau reikalo pastebėti prie čionai telpančio rašinio. Vienok tuo patim kartu reikalinga pastebėti dar ir tai, kad įvykiai SLA. 2-me apskrityje gali buti pamokinimu ir kitiems apskričiams ir kuopoms, ko prigyvenama, kuomet pradedama naudoti „steam roller'o" politika ir neigiama kitų narių teisės. Norint išvengti vaidų ir suručių, visuomet reikia skaitytis su teisybe ir teisėtumu ir pripažinti teisės ir kitiems organizacijos nariams, nors jie butų ir mažumoje. Griežtas užsispyrimas ant savo pastatyti visuomet priveda prie tokių pasekmių ir mes to privalome vengti musų organizacijos gyvenime, jei ištikrųjų mums rupi musų organizacijos labas ir jos ateitis.

St. Gegužis,
SLA. Prezidentas.

LIETUVIŲ ABITURIENTŲ PADĖTIS.

Šiemet Vilniaus lietuvių Vytauto Didž. gimnazijoj išleidžiamuosius kvotimus laiko 16 mokinių. Kai jau didžioji pusė kvotimų buvo išlaikyta, vietinė kuratorija pasikvietė gimnazijos direktorių ir pranešė, kad galinti buti paskirta tam tikra oficialė komisija valdžios kvotimams laikyti, tačiau tie iš lietuvių gimnazijos programos, kaip visą laiką lietuvių buvo reikalaujama, bet iš lenkų gimnazijų; be to, mokiniai turėsią laikyti, kaipo eksternai, ir tik buvę pridurta, kad jeigu komisija įsitikinsianti, kad mokiniai esą pakankamai prisirengę, kvotimai galima busią sukoncentruoti septintos ir aštuntos klasių kurse.

Sąlygos yra labai sunkios, ypač tuo, kad tie kvotimai siuloma iš lenkų programų. Kaip žinoma, valdžios programos yra to tipo, kuris pritaikintas gimnazijoms su valstybine dėstomąja kalba, bet visai netinka vadinamosioms tautinių mažumų gimnazijoms su nelenkų dėst. kalba, kurios dėstomųjų dalykų skaičiuj turi skirtinų dalykų, užimančių programoj nemaža vietos ir geroką valandų skaičių savaitėj.

Astronomija

Mokslas, kursai nagrinėja įvairius erdvės kunus, vadinasi — astronomija.

Erdvės kunais vadiname visą tai, ką joje (t. y. erdvėje) matome. Jei yra diena — matome saulę, jeigu naktis — matome mėnulį, žvaigždes, planetas ir tt. Visa tai ir bus erdvės kunai. Kaip matome, astronomijos subjektu ir yra saulė, mėnuo, žvaigždės, planetos, kometos, žemė ir t. t.

Astronomija savo esmėje dalinai išsivysčiusi iš tariamojo astrologijos mokslo, kurio pagalba iš žvaigždžių norėdavo atspėti žmogaus ateitį. Kaip matome šis mokslas (t. y. astrologija) nėra tikslus, nes žmogus ir jo ateitis jokiu budu negali turėti ką nors bendro su kuria nors žvaigždimi ar planeta. Bet visgi delto žmogus kreipdamas dėmesį į erdvės kunus burtams, laikui bėgant, pradėjo juos tirinėti ir aukštesniems tikslams. Nors pirmieji astronomai (t. y. astronomijos tirinėtojai ir žinovai) nebuvo apsiginklavę mokslo išradimais, bet savo nenuilstamu darbu, daug nuveikė. Iš pirmųjų paminėtini: *Hipparch'as* ir *Ptolomėjus*, gyvenę ir veikę dar prieš Kristaus gimimą.

Naujaisiais laikais, astronomija pasiekė jau gana aukšto laipsnio ir susilaukė savo srityje visą virtinę mokslininkų bei žmonių. Žinoma bepigu jai (astr.) dabar nežengti pramintame take, apsišarvavus mokslo išradimais ir įrankiais. Šiandieną mes jau turime tokį prietaisą, kurio pagalba galime matyti visus erdvės kunus, taip kad tartum jie visai netoli butų. Tasai prietaisas — tai teleskopas.

Šis taip brangus įrankis yra išrastas jau XVII amž. pradžioj Olanduose. Kuo ne tuo pačiu laiku italų mokslininkas Galiliejus padarė naują, tik daug didesnį ir tobulesnį, teleskopą. Dabartiniais laikais teleskopas yra jau ganėtinai ištobulintas, bet technikai vis bežengiant pirmyn — beprogresuojant, ateity galime tikėtis dar tobulesnio. Tuosyk gal pamatysime ir naujų iki šioliai dar nežinomų erdvės kunų.

Šalia teleskopo yra dar vartojama, tik kitiems tikslams, žiuronai (lorgnette). Skirtumas tame, kad žiuronai nesiekia tokio tolio kaip teleskopas ir yra daug mažesni. Šie daugiausiai vartojami karo žvalgybai ir lakunams apžiurėjimui vietos ar apylinkės.

Aukščiau mes kalbėjome vien tik apie astronomiją kaipo mokslą, jos tikslus, veikėjus ir išradimus. Dabar meskime žvilgsnį apie jos naudingumą žmonijai ir vietą kitų mokslų tarpe.

Kaip matome kalbamasis mokslas (t. y. astron.) žmonijai yra ne tik naudingas, bet ir butinai reikalingas. Jos dėka surasta ir nustatyta metalaikiai ir jų dalys. Jo dėka nustatyta kalendorius, kuriuo visi naudojamės. Jo dėka surasta Amerika, nes astronomo Fra Mauro 1450 metais nupieštu žemlapiu pasinaudojo Kolumbas. Pavyzdžių yra gana daug, bet vietos stokos dėliai pasitenkinkime ir paminėtais. Reiškia, astronomija nėra koksai bereikalingas mokslas, neduodąs jokios naudos plačiajai visuomenei.

Astronomija kaipo toki mums negali buti mažiau žinoma už kitas mokslo šakas, negali pasilikti jų užpakaly. Taigi brangieji kviečiu jus pažinti tą mokslą. Iš savo pusės, prie progos, pasistengsiu dalinai atidengti šioje srityje uždangalą ir kuovaizdžiausiai, ant kiek tai galima, dalyką išdėstyti.

Tad ir žengkime prie šio mokslo išdavinių pažinimo.

J. S.

Atmintinas Anglijos Parlamento Posėdis

(Užbaiga)

„Vokietija, kaip aš supratau, yra prisirengusi pripažinti **status quo** vakaruose..." Del pakto, kurį numato Užsienių Reikalų Ministeris ir kurin butų įtrauktos penkios valstybės, Lloyd George mano tai esant svarbiu žygiu Europos taikai ir pasiulo dvi butinas sąlygas prie pakto:

„...Arbitražo paktas, norint, kad jis butų svarbus prie dabartinių sąlygų privalo turėti dvi ypatybi. **Pirmoji** — visi klausimai, kurie gali buti karo priežastimi Europoje, turi buti įjungti. Jei to nepadarysite, nebus gero... Nesvarbu ar Versalės Sutartis buvo protinga, arba ar Rygos Sutirtis buvo teisinga. Svarbu, kad tautos galėtų susitaikyti ramiais metodais, ne karo ir smurto metodais, neatsižvelgiant į tai, kokių sutarčių sudarytos sąlygos kurios gali iškelti karą, — štai kas svarbiausia. Taigi, aš manau, pirmoji bet kokios sutarties sąlyga turi buti tai, kad visi klausimai galintie iškelti karą, privalo buti jau įjungti.

„Koki yra antra sąlyga? Tai yra, kad tribunolas, kuriam bus pavedami tie klausimai, privalo turėti pasitikėjimo. Ir koks gi yra tribunolas, einant Protokolu? Įdomu man butų žinoti, ar daug tų ponų, kurie remia Protokolą, yra perskaitę jį. Aš jį perskaičiau ištisai, užtikrinu Tamstas, netik vieną kartą, bet du ir tris kartus. Skaičiau jį tikru noru paremti jį, nes jame yra arbitražas, betgi negaliu jo paremti. Kaip tai nebutų, aš užtikrinu, kad kritikuoju jį, pats giliai tikėdamas arbitražui. Leiskit man suminėti to tribunolo **datas.** Tribunolas dabartiniu laiku ginče tarp Lenkijos ir Rusijos butų tribunolas, skiriamas įstaigos, kuri šiuo laiku pasirodė prielankesnė Lenkijai, negu Rusijai, prielankesnė Lenkijai negu Vokietijai. Nepadarykime klaidos sulig tomis pozicijomis.

„Nemalonu man yra tai pasakyti, bet vis nėra abejonės, kad išsprendimas Aukštosios Silezijos klausimo pakirto pasitikėjimą Tautų Sąjungoje. Galėčiau įsigilinti į tai, bet nenoriu to daryti. Nėra abejonės, kad metodas, kuriuo tai buvo pravesta, Vokietijoje ir Rusijoje sukėlė gilaus nepasitikėjimo Tautų Sąjunga. Rusija naturaliai yra nuožvalgi. Visi revoliuciniai kraštai yra tokie. Nėra labiau nuožvalgaus asmens, kaip idealistas, likęs doktrinėrium. Nuožvalga tai yra ortodoksijos **praba.** Aš pats tai patyriau. Nėra jokios abejonės, kad Rusija yra pilna nuožvalgos, bet ji turi priežasčių. Jųs nenorite lopyti Sąjungos Kovenanto, bet norite atstatyti pasitikėjimą Sąjunga. Paimkite Vilnių. Tautų Sąjunga sako: **„Jus neprivalote eiti į Vilnių."** Lenkai pasiuntė į Vilnių 20,000 kariuomenės. Ir jie sako: **„Mes neatsakome už juos. Jie nuėjo prieš musų valią. Jie aneksavo Vilnių."** Ir dabar šita padėtis yra Ambasadorių Konferencijos priimta. Kas liečia Galiciją, Vyriausioji Taryba sako: **„Jus neprivalote eiti į Galiciją ir aneksuoti tuos keturis milionus ukrainiečių".** Lenkai betgi nuėjo ir nieko jiems neatsitiko. Vyriausioji Taryba sulaikė Galicijos armiją, ėjusią po Prancuzų generolo vadovyste. Ji sau ėjo ir maršavo ir, kai telegramas buvo pasiųstas generolui, jis sakėsi negavęs jo. Paskui jis sako: **„Aš pamečiau savo šifrą, tad ir nežinau ką jusų telegramas reiškė".** Tuo tarpu armija ėjo pirmyn ir Galicija buvo užkariauta. Jųs negalite tikėtis, kad Vokietija ir Rusija turėtų pasitikėjimo įstaiga, kuri šiandien yra šitokiu budu vedama.

„Kiekvienas žino, kad Silezijos klausime Britanija ir Prancuzija sutiko nesikišti decizijon. Britanija išlaikė savo žodį raidėje ir dvasioje. Prancuzija išlaikė savo žodį raidėje. Pirmučiausiai privalote atstatyti pasitikėjimą tribunolu; bet kokiame arbitražo pakte privalo buti atstovaujamos suinteresuotos šalys, Rusija ir Vokietija, ir labai svarbu, kad dalyvautų Jungtinės Valstybės. Jei tai padarysite, tai turėsite efektingą arbitražo paktą. Tai yra labai svarbu, nes, jei turėsite antrą karą, tai Dieve gelbėk žmogaus vaikus! Jis sunaikintų Europos civilizaciją. Aš širdingai prašau Vyriausybės, kad ji, nuo šiandien iki rugsėjo mėnesio, nepasitenkintų vien tik liejimu ašarų prie Protokolo karsto. Pasekmingai pasiliuosavus nuo pasiulymų, kurie butų tiktai netikras arbitražo paktas, lai ji ima į savo rankas moralę vadovybę Europoje, lai sudaro paktą ir lai reikalauja Arbitražo Pakto, kurs nebeleistų naudoti kardo kitokiuose atvėjuose, kaip tiktai teisingumui vykinti."

Ramsay MacDonald'as, kalbėjęs tuojau po Lloyd George'o, labai pasipiktino liberalų lyderio kalba. Sako, „jei šiaip koks karštagalvis partijos narys išsišoka, tai partijai yra daug nemalonumų, ypatingai jos lyderiams; bet kai eks-premieras parodo savo milžiniškus gabumus užsilaikyti taip, kai bulius puodų krautuvėje, kaip šį vakarą **right hon.** Gentleman užsilaikė, tai jau nebevien partijos reikalas, bet visos Europos problema".

MacDonaldas, gindamas Protokolą, sako: „Skirtumas tarp Protokolo ir siulomojo pakto yra tas, kad Protokolas pratina Europos tautas mąstyti apie arbitražą. Duokit mums 10 metų kartu su Protokolu, ir paregėsime, kad Europa mąstys nauju budu".

Jo nuomone, dabar siulomas Vyriausybės paktas tėra tik laikinoji priemonė apsisaugojimui nuo karo: „Man labai nemalonu", sako „Mac-Donaldas, „del musų Užsienių Reikalų Ministerio nusistatymo, kokį jis parodė Genevoje... Galite daryti lokales sutartis ir aliansus; galite nuraminti šiandien Prancuziją, rytoj — Vokietiją, užporyt Lenkiją ir dar užporyt galit užglostyti Dr. Benešą. Bet visa tai bus tiktai laikinai. Šitaip eis, ligi pakeisite šį nusistatymą; bėgsite, bėgsite, ligi suklupsite, ir šičia pateksite pražutin. Musų sunkenybių pasekmingai užbaigai šansai tėra kombinacijoje šitų trijų didžiųjų esencialų dalykų, butent — saugumas, arbitražas ir nusiginklavimas..."

MacDonaldas išreiškė pasitikėjimo, kad nuo dabar lig rugsėjo mėnesio bus galimybės sudaryti tarptautinį platformą Protokolo klausimams išnagrinėti ir kad Britanijos Vyriausybė, nuvykusi Genevon, galės užtikrinti tarptautinį saugumą ir nusiginklavimą.

Paskui tuo pačiu klausimu kalbėjo dar Lord Hugh Cecil, kapitonas Cazalet, p. Cove, p. Dalton, p. Bellairs, p. Hudson, p. Duff Cooper, p. Herbert Fisher, p. Lees Smith ir premieras p. Baldwin, padavęs bendras lyderių kalbų sutraukas ir patiekdamas jų kritiką, ginant Vyriausybės nusistatymą.

R.

Tylėti Negalima

Susirinkimų, spaudos, žodžio laisvė. Tai seni žodžiai, senas obalsis. Jį mes puikiai atmename iš žlugimo Rusijos caro laikų. Kiekvienam kovotojui del liaudies teisių šie žodžiai buvo be galo brangųs.

Caro jungo atsikratėme. Atgaivinome nepriklausomą Lietuvą. Patys sau sukurėme valstybinį gyvenimą, tad reikėtų manyti, kad ir visas piliečio teises sau užtikrinome, nes jokio jungo nėra.

Bet kur tau!

Panorėk padaryti susirinkimą, tai tuojau pajusi kiek čia laisvės yra. Visoki leidimai, prašymai, žyminiai mokesniai, pranešimai policijai, žodžiu, ne tiek to susirinkimo, kiek rupesnio gauti jam leidimą. O ir padaręs susirinkimą, drebėk, kad neuždarytų, nes maža kas policijos atstovui nepatiks. Juk buvo atsitikimų, kad už Vailokaičio ir kunigijos vardo paminėjimą susirinkimui gręsdavo išvaikymas.

Spaudos laisvė.

Varčiau senus lietuviškus laikraščius 1907, 1908 ir kitų metų ir net pavydas mane ėmė. Tiek laisvės tuomet spaudos turėta. Pamėgintum, manau, dabar lietuviškosios valdžios darbus taip pakritikuoti, kaip tuomet kritikuota caro valdžia, tuojau vėjai žino kur tave išdangintų.

Tas pat su žodžio laisve.

Vadinasi senas obalsis, kurį skelbėme caro valdžiai esant, šiandien vėl aktualus gyvas. Del susirinkimų, spaudos, žodžio, sąjungų laisvės mes vėl privalome kovoti. Skirtumas tik tas, kad dabar turime reikalą ne su caro valdžia, bet su savuoju grynu lietuvišku klerikalizmu, su reakcininko klebono priespaudos letena.

Ypač gyvas tampa žodžio, spaudos, susirinkimų, sąjungų laisvės obalsis pastarpmis dienomis, kada klerikalai priėmė Valstybės apsaugos įstatymą, kuriuo galutinai panaikinta piliečiams Konstitucijos tiekiamas laisves, o vietoj to įvesta Vidaus Reikalų Ministerio diktatura.

Einant tuo įstatymu kiekvieną pilietį galės areštuoti, draugiją, organizaciją uždaryti, kiekvieną laikraštį nuslopinti, be **jokio kaltės įrodymo.** Užteks, jei p. Ministeris galės pamanyti, kad tokia ir tokia organizacija gali blogai manyti, ir jau atliktas kriukis.

Del šitokio atkaklaus ir begėdiško pasiryžimo visa susipratusi Lietuvos visuomenė privalo susirupinti, privalo griežtai protestuoti, protestuoti per susirinkimus, organizacijas, skelbti tuos protestus laikraščiuose, siųsti juos Seimui, kuris gali tokį įstatymą priimti, Ministerių Kabinetui, kuris tokio įstatymo projektą pagamino. Visuomenė privalo parodyti savo griežtą pasipiktinimą del tokių darbų, kuriais pamina per sunkią kovą iškovotos piliečių teisės.

Joki Valstybės Apsaugos įstatymai, ir dar skiriami tik rinkimų laiku, mums nereikalingi. Jokių neramumų Lietuvoje nėra, revoliucijos pavojaus nėra, todel joki suvaržymai nepakenčiami. Jeigu kunigai, matydami žmonių upą, jaučia pavojų netekti šiltai įsitupėtų vietų, valstybės gausaus ragaišio, tai Lietuvos liaudis čia niekuo nekalta. Klebonai ir taip gerai gyvena ir jie neverti to, kad Lietuvos liaudis del jų aukotųsi arba prievarta verčiama, jų veršį garbintų.

Prieš pasikėsinimą užgriaužti Konstitucijos užtikrintas piliečiams laisves visa susipratusi Lietuvos liaudis protestuoja. Jei klerikalai šio liaudies balso dabar negirdi, tai išgirs jį per ateinančius, nors ir drakoniškai suvaržytus, Seimo rinkimus.

V—as.

(„Liet. Uk.")

Pabaigė Aukštąjį Mokslą

ADVOKATAS STASYS VAŠKEVIČIUS.

Smagu pranešti linksmą žinią, kad jaunas, 20 metų SLA. narys Stasys Vaškevičius, prigulintis prie 318 kp., Worcester, Mass. birželio 15 d., 1925 m., pabaigė Boston Universitetą, gaudamas advokato diplomą.

Adv. S. Vaškevičius yra darbštus vaikinas ir visą laiką darbuojasi lietuvių tarpe. Nors jojo tėvelis yra miręs jau keli metai atgal, vienok jis visą laiką gyvena prie motinos ir yra kaipo šeimynos galva, už ką nuo vietinių lietuvių yra užsitarnavęs pagarbos kaipo rimtas ir doras jaunikaitis.

Stasys yra čia gimęs ir augęs. Mokyklą lankė nuo pat mažens, o 1918 metais pabaigė Worcester Clasical High School. 1922 metais pabaigė Holy Cross Collage ir vėliaus stojo Bostono Universitetan. Adv. S. Vaškevičius, kaipo jaunas SLA. narys, žada daug pasidarbuoti del labo musų organizacijos vietinių lietuvių jaunuolių tarpe. Vietiniai 318 kp. nariai linki jam laimingos ateities jojo naujoje profesijoje!

A. Kriaučialis,
SLA. 318 kp. fin. sekr.

PITTSTON, PA., JAUNUOLIAI BAIGĘ AUKŠTESNIĄJĄ MOKYKLĄ.

Birželio 19 d. vakare, vietinė vidujinė mokykla (Pittston High School) apvaikščiojo mokslo užbaigimą 81 mokinių. Programas buvo neperplatus. Mokiniai visi drauge sudainavo porą dainelių, po tam atskirai merginos ir vaikinai sudainavo dar keletą dainų. Jiems akomponiavo mokyklos orchestra.

Gražią prakalbą pasakė Valstijos mokyklų departamento narys Dr. C. F. Hoban.

Mokslą baigė šios lietuvaitės bei lietuviai: O. M. Paukščiutė, A. I. Samuoliutė, M. M. Smelstoriutė, A. L. Kilikenčiutė, N. L. Lisauskiutė, N. A. Patamsiutė, V. C. Nometkiutė, C. A. Vizgaičiutė, A. S. Čeplikas, J. V. Vaikšnis ir F. A. Dobrovolskas. Pittstoniečių istorijoje šiemet didžiausis lietuvių skaitlius baigė vidujinį mokslą.

Nekurie lietuviai rengiasi leisti savo vaikus į aukštesnius mokslus. Garbė lietuviams, kad mokslo srityje nepasilieka nuo kitų tautų.

Svetainėje matėsi daug lietuviškų veidų ir jie visi buvo linksmi. Tik nesimatė čia V. Petkevičių šeimynos. Jiems buvo perskaudu lankytis šion vieton, nes jų dukrelė Aldona jau apie 4 mėnesiai kaip apleido netik mokyklą, bet ir šį pasaulį, nesulaukus šios svarbios dienos, kuomet ji pati butų galėjusi pasididžiuoti ir tėvams suteikti džiaugsmo ir smagumo, kad jie pastangas dėdami davė progos savo dukrelei įsigyti mokslo, kuris yra žmogaus dideliu turtu.

Baigusieji mokslą mokiniai rengiasi už poros dienų važiuoti į Washingtoną.

A. G.

P-LĖ ONA SAMUOLIUTĖ, su pasižymėjimu baigusi vidurinę mokyklą ir gavusi dovanas.

PAPILDOMOS ŽINIOS.

Taipgi rašo ir kitas pittstoniškis „Tėvynės" korespondentas ir paduoda papildomų žinių apie baigusius vidurinį mokslą jaunuolius. Apart aukščiau išvardintų jaunuolių korespondentas dar praneša sekančius ir pažymi jų atsižymėjimus moksle:

Paulina Likauskiutė, Alena Zankiutė, Pranas Dambrauskas, Edvardas Rakauskas ir Mikas Vaslinskas.

Kad lietuviai yra gabųs moksle, parodo sekanti faktai: Panelė P. Likauskiutė, senutės Likauskienės — SLA. narės dukrelė, gavo pirmo laipsnio pagyrimą iš 83 jaunuolių, užbaigusių vidurinę mokyklą. O panelė Ona Samuoliutė, apart pagyrimo už stropų penkių metų mokyklos lankymą, gavo sekamas dovanas už atsižymėjimą „Typeraštyje": 1. Royal Typewriting Co. aukso plunksną; 2. L. C. Smith Typewriting Co. bronzo medalį; 3. Remington Typewriting Co. sidabro medalį; 4. Underwood Typewriter Co. bronzo medalį.

Prie šitų dovanų buvo pridėti aukščiau minėtų kompanijų pagyrimo laiškai.

Marsg...s.

Tankiai vaikai rupinasi tiek pat, kad valdyti savo tėvus, kiek ir tėvai rupinasi, kad valdyti savo vaikus.

Nauja Knyga Apie Baltijos Valstybes

Majoras Owen Rutter (P. R. G. S., F. R. A. I.) šiomis dienomis išleido (Methuen & Co., Ltd., 36 Essex Street, W. C., London) naują knygą **„THE NEW BALTIC STATES AND THEIR FUTURE. An account of Lithuania, Latvia and Estonia".** 374 pusl., 25 paveikslai ir žemlapis. Kaina 15 šilingų.

Skubėdamas pranešti apie tai musų visuomenei, bandysiu tik bendrai suminėti knygos įtalpą, neabejodamas, kad vėliau jau Lietuvos rašytojai pasirupins patiekti platesnę knygos recenziją.

Majoras Rutter yra Baltijos Valstybių draugas Anglijoje. Savo darbui medžiagą rinko netik knygose ir žurnaluose, bet ir vietoje, jis 1924 metais lankė Lietuvą, Latviją ir Estiją. Knygą apie Baltijos Valstybes parašyti paragino jį faktas, kad vieną kartą Londone jis gavo pakvietimą „to meet the Ministers of the Baltic States" (pasitikti Baltijos Valstybių Ministerius); autorius tuomet žinojęs apie Baltijos Valstybes tik tiek, kad nesumaišius jų su Balkanų Valstybėmis, kaip kaikurie jo draugai, girdi, darą, ir kad supratus, jog jos nebuvo Rusijos dalimi. Dalyvavęs susirinkime, išklausęs kalbų Dr. Kallas'o (Estijos Ministerio Londone), kitų ministerių ir Generolo Alfredo Burto, kurs, už darbą, atliktą Baltijos valstybėse, yra „skaitomas jų krikšto tėvu", autoriui teko sužinoti daug naujų dalykų. Jis sužinojo, kad tais laikais, kuomet Anglijoje buvo pasirašyta **„Magna Charta"**, Baltijos Valstybės neteko savo nepriklausomybės; kad nesenai dar pavojingiausi kontrabanda Lietuvon buvo ne tabakas ir degtinė, bet spausdintas žodis ir maldaknygė lietuvių kalba. Laikui pasikeitus, tų kraštų gyventojams teko įsigyti laisvės, — **„per aspera ad astra"**. Tų kraštų laimėjimai ir pastarųjų metų pažanga visose gyvenimo srityse sukėlė autoriuje tiek susidomėjimo, kad jis pasiryžo aplankyti juos ir patiekti anglams daugiau apie juos žinių.

Dėka šitam jo pasiryžimui, susilaukėme gražios knygos.

Knyga prasideda pirmiausiais autoriaus įspudžiais apie Lietuvą, — jos laikinąją sostinę Kauną, apie lietuvių kovą už nepriklausomybę, jos istoriją, etc.

Įdomus yra autoriaus tiekiamas aprašymas Kauno:

„Netekę Vilniaus (laikinai, kaip jie tiki), lietuviai **perforce** padarė Kauną savo sostine. Tai yra vienas tokių miestų, kuriam garbė liko atmesta. Jam niekados nebuvo skirta buti sostine... Jis nėra vertas miesto vardo, ir, teisybę pasakius, jis yra nešvarus. Jis neturi vandens, neturi drenažos, — ir protingas keleivis valo savo dantis su mineraliniu vandeniu — ir vienintėlis jo modernis patogumas, tai elektros šviesa. Jei nebus išleista didelių sumų miestui pagerinti, tai jis negalės buti kitoks, kaip paprastas rusiškas prieškarinis garnizono miestas. Dar daugiau, jo viešbučiai yra prasčiausi už kitų Baltijos Valstybių viešbučius. Bet iš kitos pusės, reikia atsiminti, kad atsakomybė už tokią miesto padėtį puola ant rusų, ne ant lietuvių, ir dabartinė Vyriausybė daro visa, kad „iš kiaulės ausies padaryti šilkinę terbelę" („to make a silk purse aut of a sow's ear") ir tai po ilgos ir pragaištingos priešų okupacijos..."

Toliaus, — autoriaus įspu-

džiai iš musų „Metropolio" yra šitokie:

„...Važiavau iš stoties, akmenimis, kai didelės bulvės grystomis gatvėmis, „droškoje" — Kaune nėra taxi... Čia radau porterį, su makaule, nuskusta švariau už jo smakrą, kalbėjusį prancuziškai ir angliškai. Iš jo sužinojau, kad mano kambarys kainuos 30 litų, — lygiai 15 šilingų... Tai buvo arti dvigubai daugiau, negu mokėjau Bristol viešbuty Berline. Aš pradėjau protestuoti. Jis numušė kainą ligi 23 litų. Kiek vėliau turėjau progos suminėti Lietuvos Užsienių Reikalų Ministerijoje, kad tenka gailėtis svetimšalių, matant, kaip juos išnaudoja, tik jiems pasirodžius; po to mano kambario kaina buvo sumažinta ligi 15 litų..."

Kauno istorija, kai autoriui teko vėliau patyrti, buvo labai nelaiminga. Budamas ant vieškelio į Rytus, jis buvo deginamas bene tryliką kartų. Napoleonas ėjo pro Kauną į Maskvą: dar gali matyti mieste namus, kur jis nakvojo ir už miesto — Napoleono Kalną, nuo kurio jis žiurėjo į savo armiją, kai ji kėlėsi Nemunu. Mieste dominuoja Šv. Petro ir Povylo Katedra, konvencinio Bizantijos styliaus, — žiuri į Laisvės Alėją („Liberty Avenue"). Kaip ir pats Kaunas, ji turėjo daug pergyventi: ją pastatė rusai savo garnizonui; karo metu čia buvo vokiečių okupacijos armijos protestonų bažnyčia, dabar ji yra Lietuvos Kariuomenės Rymo-Katalikų bažnyčia. Daug įdomesnė ir dailesnė yra katalikų Vytauto bažnyčia, garbingas raudonų plytų Lietuvos Gotiko pavyzdys.

Nupasakojęs apie savo įspudžius iš Laisvės Alėjos, pataręs anglams „gatvių artistams" (tai tam tikra Londono elgėtų rušis, jie piešia paveikslus ant šalygatvių plytų ir gauna už tai nuo praeivių pensą — kitą) įsitaisyti svarstykles gatvėje, kokias jis matė Kaune, autorius daug vietos paveda musų Karo Muzėjui, aprašo jo išvaizdą, jo skaisčių rožių daržą, etc. Miesto Muzėjuje autorius neradęs nieko, ko ieškojęs: nei vieno lietuviško tautiško kostiumo, nei rankadarbių pavyzdžių, nei gintaro pavyzdžių, — tik vienas Rubenso paveikslas patraukęs jo dėmėsį.

Pono Rutter'io knygos Lietuvai skiriama dalis apima 97 puslapius, padalintus į V skyrius. Kiekvienas skyrius padalintas dar į paragrafus atskirais autoriaus liečiamais klausimais. Klausimai yra sekantie:

I Skyrius. Baltiko Linkui: — Kodel aš vykau į Baltijos Valstybes — Laimingai užsibaigusi tragedija — Biblija kontrabandos dalykas — Liuosybė — Draugingas jausmas Anglijai — Linoleumas lenkų koridoriui — Muitinės kančios — Apsimokėjęs bliofas — Draugingas amerikietis — Pirmieji įspudžiai Lietuvoje — Derlingas kraštas — Lietuvos geografija — Kaunas, dirbtina sostinė — Nelaimingos istorijos miestas — Napoleono pėdomis — Typai Laisvės Alėjoje — Nauja profesija — Gyvas Karo Paminklas — Kryžius ir stabmeldžių aukuras — Iškilminga įkvėpimo ceremonija — Prakilnioji brolybė.

II Skyrius. Per Aspera ad Astrą: Lietuvių kilmė — Jų išsiskyrimo amžiai — Senovės jų kalbos išsilaikymas — Kryžeivių atėjimas — Lietuva lieka karžygių tauta — Didieji Kunigaikščiai nutiesia sienas nuo Baltijos ligi Juodųjų Jurų — Lietuva prikalama prie Lenkijos — Griuva kartu su ja — Rusijos junge — Lietuvių motinos auklėja tautinę dvasią— Karas sukelia viltį laisvės — Aušta švinta — Nepriklausomybė paskelbta — Vilniaus klausimas — Naujas Respublikos problemas — Lietuvos ateitis priklauso nuo jos ukininkų gerovės.

III Skyrius. Laimingi žmonės: Kelias į Mariampolę — Gerovės kraštas — Šv. Onos atlaidai — Apsilankymas pas lietuvį ukininką — Įpykęs kunigas — Lietuvių vaišingumas — Žemės reforma — Žemė bežemiams — Vaistas nuo bolševizmo — Ukininko dienos žygiai — Vaikai darbininkai — Kaip lietuvis ieško sau pačios— Šiek tiek mįslių ir prietarų.

IV Skyrius. Nemunu. Draugingas žurnalistas — Primitivis garlaivukas — Sielių plukdymas — Mandagus jurininkas — Seniausi bažnyčia Lietuvoje — Istorijos ryšiai — Gedimino Kalnas — Stabmeldžių liekanos — Pasaka apie sutvėrimą — Senovės dievai — Stabmeldžių kunigai — Tautos lopšys — Smalininkai — Vokiečių įtaka — Vakarų kultura ir Rytų lotargas — Traukiniu į Klaipėdą — Akyplėša prusas — Sąlygos Mažojoj Lietuvoj.

V Skyrius. Mažojoj Lietuvoj: „Ryto" pasveikinimas — Klaipėdos reikšmė Lietuvai — Nuvertimas prancuzų komisijos — Pripažinimas Lietuvos suverenumo — Uostas — Gelžkelių schema — Stoka kapitalų — Vokiečiai užvaldo rinką — Britų indeferentiškumas — Kur randamas gintaras — Pasaka apie Gintaro Rumus — Istorijos daviniai — Apsilankymas gintaro dirbtuvėje — Kelionė Kuriš-Hafu — Lietuvos Sachara — Legenda apie Karalaitę, žvejį ir Užburtą Žirgą— Kelionė į kraštą — Senasis Lietuvos Vyras — Jo pranešimas angliškai kalbantiems žmonėms.

Toliaus jau (nuo 98 puslapio) knyga yra pašvęsta Latvijai ir Estijai.

Lietuvai skiriama šitiek paveikslų: Lietuviškos svarstyklės; Laisvės Alėja Kaune; Lietuvos Karo paminklas; Lietuvio vežimas; Žąsų ganytoja; Lietuvaitė sviestą muša; Dr. Jonas Basanavičius — Senasis Lietuvos Vyras.

V. D.

STRAIPSNIS 131.

Pasirodavyk su Gydytoju Greitai.

Susirgus kudikiui, reikia gydytojui tuojaus duoti žinią, o motina turi turėti raštišką rekordą jo temperaturos, pulso, kosėjimų, verkimo, skausmo ženklų, ir abelnos kudikio išvaizdos. Ji turėtų atžymėti kiek ir ko kudikis valgė, kiek vandens gėrė, kiek sykių ėjo lauk ir kaip, kiek šlapinosi, ką vėmė, ir bile kitus nepaprastus apsireiškimus. Reikia palaikyti dalį šlapumų ir išmatų del gydytojo analizės.

Gydytojui ką įsakius, reikia tas pildyti tikrai griežtai. Motina turėtų užrašyti kada ji išpildė ir ką patėmijo.

Jei gydytoją negalima greitai gauti, tai reikia prisilaikyti sekamų dalykų. Kudikį reikia laikyti lovoje kol tik rodys temperaturą virš 99.5 laipsnių F. Jei liga buvo sunki, tai reikia jį palaikyti lovoje ir dar tris ar septynias dienas po to, kaip jo temperatura paliko normalė (98.6 iki 99.5 F. ir laikėsi tokia 24 valandas. Galima išvengti daugelio ligų pasekmių, pailginant šitą laikotarpį pasveikimo.

Turi savo kudikį laikyti sveiku ir stipriu. Kudikio sveikata ir išsivystymas priguli daugiausia ant priežiuros ir pieno, kurį jis gauna. Kudikį reikia kasdien maudyti ir reguliariškai penėti. Jei negali savo kudikio žindyti, pabandyk Borden's Eagle Pieną. Tai yra pirmaeilis kudikių pienas — pagamintas iš riebaus karvių pieno ir kruopėto cukraus — ypač kudikiams. Jį gydytojai visur rekomenduoją del jo kokybės ir vienodumo. Per keletą gentkarčių tukstančiai Amerikos motinų išauklėjo savo kudikius su Borden's Eagle Pienu. Jos tą darė delto, kad Eagle Pienas buvo joms rekomenduotas draugų ir delto, kad jos rado jį užganėdinančiu.

Yra faktas, kad vaikai dažnausia buna nedapenėti tuo metu kada jie sparčiausiai auga. Regis jie valgo užtektinai, bet tikrenybėje jų maistas nesuteikią jiems tinkamos soties. Nesenai vesti tyrimai mokyklos vaikų tarpe parodė, kad Eagle Pienas yra pasekmingas taisant nedapenėtus vaikus. Kiekvienas vaikas turi turėti Eagle Pieno suteikiamąją energiją. Jaunas vaikas turi gauti kasdien po du šaukštu Eagle Pieno atmiežto trimis ketvirtadaliais puodelio šalto vandens. Duok paryčiais ir po pietų. Senesni kudikiai dažnai labiau jį mėgsta su ginger ale, vaisių sunka, suplaktu kiaušiniu ir skauskoniu.

Skaitykit šiuos straipsnius kas savaitę ir pasidėkit ateičiai.

NGL
NORTH GERMAN LLOYD
LAIVAKORTES Į ABI PUSI
NUPIGINTOS
Į Lietuvą Per Bremen'ą
Trečia klasa tiktai kajutos.
Nepiliečiai grįžtanti bėgy 18 mėnesių prieplaukoje neturės jokių kėblumų.
32 Broadway, New York, arba bile vietos agente

BIZNIERIAI GARSINKITĖS „TĖVYNĖJE".

PASINAUDOK AUKSINE PROGA

UŽ DU DOLERIUS IR PUSĘ GAUSI KETURIS DOLERIUS.

Skaityk atydžiai:

Kas prisiųs du dolerius ir pusę su šiuom skelbimu, tas gaus per metą laiko laikraštį „SANDARĄ" vertės už $2.50

Gaus Knygoms:

Knygą **Amerikiečiai Lietuvoje**, vertės už 25
Knygą **Apysakymėliai iš Gyvulių Gyvenimo** 35
Knygą **Muzikos Žodynėlis** 25
Knygą **Trakoma** arba **Saugokite Akis Prie Šviesos** 20
Knygą **Novelis.** Graži apysaka 15
Knygą **Žmonių Ligos.** Labai gera moksliška knyga 15
Knygą **Ciceliai.** Pasakos pamokinančios gyvenime 15

Visos knygos su pažymėtomis kainomis yra du kart vertesnės, kas jas gaus tas džiaugsis ir patars savo draugams jas įsigyti. Nelauk ilgai, iškirpk šitą skelbimą ir įdėjęs į konvertą su money orderiu ar čekiu siųsk šiuom antrašu:

SANDARA,
327 E. Street, Boston 27, Mass.

VARPAS

SAVAITINIS VISUOMENĖS, POLITIKOS, LITERATUROS IR MOKSLO LAIKRAŠTIS, EINA KAS ŠEŠTADIENIS.

Kaina metams Jung. Valstybėse $2.00
Pusei metų 1.00
Užsieny ir Lietuvoj metams 3.00
Pusei metų 1.50

VARPAS" yra laisvos ir pažangiosios minties laikraštis, teisingai nušviečia pasaulinę ir ypatingai Amerikos politiką, paduoda daug žinių iš Lietuvos ir tvirtai stovi už nepriklausomos, laisvos ir demokratingos Lietuvos ir lietuvių reikalus.

Jei nori gerų ir teisingų žinių, užsirašyk VARPĄ. Siųsk pinigus šituo adresu:

„VARPAS",
3251 So. Halsted Street, Chicago, Ill.

Reikalaukit Musų 1925 Metų Knygų Katalogo.

"DIRVA"

Mokslo, Literaturos ir Politikos Savaitraštis

Išeina Penktadieniais, 8 puslapių, didelio formato, visuomenės laikraštis.

Prenumerata metams $2.00
Lietuvon metams $3.00
Pusei metų pusė kainos.

„DIRVA"
3352 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

„Dirvos" Agentura Siunčia Pinigus į Lietuvą ir Partraukia Gimines į Ameriką.

Telegrafinės Pinigų Perlaidos 50 Centu

NAUJIENOS įvedė šią stebėtiną pinigų siuntino systemą, kad suteikus Amerikiečiams galimybės pasiųsti pinigų savo giminėms Lietuvoje trumpiausiu laiku, už pigiausią kainą. Kitur už tokius telegramus reikia mokėti po 4 ir 6 dolerius, o NAUJIENOS pasiunčia už 50 centų.

PINIGAI NUEINA LIETUVON Į 3 AR 4 DIENAS.

Sulig greitumo Lietuvos pašto yra pristatomi į visas Lietuvos dalis ir išmokami greičiausiu laiku. Pinigai pilnai garantuojami ir nesant galimybių išmokėt kam reikia grąžinami siuntėjui.

Štai yra litų kursas, prie kurio taipgi priskaityta 50 centų telegramo kaštai ir 25 centai pašto išlaidos:

100 litų	$11.25	400 litų	$42.50	700 litų	$73.25
200 litų	21.50	500 litų	52.75	800 litų	83.50
300 litų	32.00	600 litų	63.00	900 litų	93.75

Money orderius reikia pirkti ant vardo:

Naujienos,
1739 S. Halsted Street, Chicago, Illinois.

DABAR UŽSIRAŠYK
"AMERIKOS LIETUVĮ"

AMERIKOS LIETUVIS, savaitinis laikraštis ramių pasiskaitymų, naudingų moksliškų straipsnelių ir svarbiausių žinių, yra naudingas kiekvienam lietuviui. Kas jį užsirašys lapkričio ar sekančio gruodžio mėnesio bėgyje, gaus gražių dovanų knygomis ir gražų sieninį kalendorių. Užsirašykit dabar, o turėsite naudingą laikraštį.

Reikalaujam agentų užrašinėt AMERIKOS LIETUVĮ, pardavinėt knygas ir gražias laiškam popieras.

Laiškus ir pinigus siųsdami adresuokit taip:

"AMERIKOS LIETUVIS"
14 Vernon Street, Worcester, Mass.

SUSIVIENIJINO LIETUVIŲ AMERIKOJE

KNYGYNE

Galima Gauti Sekančios KNYGOS:

Amerika—Informacijos apie Ameriką ir tt. 100
Apdrauda ir Pašalpa — pusl. 32 ..... 10c.
Daktaras iš Prievartos (Komedija) ..... 20c.
Darbininkų Padėjimas Amerikoje 35 pusl. 10c.
Iš Lietuvos Istorijos — pusl. 68 ..... 20c.
Kas iš Kur Pareina? ..... 20c.
Kaip Gyvena: Latviai, Suomiai, Anglai ..... 20c.
Kelionė į Šidlavą — pusl. 48 ..... 15c.
Konradas Velenrodas — pusl. 24 ..... 15c.
Kražių Skerdynės ir Jos pasekmės ..... 15c.
Lietuvių Tautos Klausimas Europos Karės Metu pusl. 102 ..... 35c.
Lietuviška Chrestomatija — pusl. 180 ..... 40c.
Liudvikas Pasteris — pusl. 48 ..... 15c.
Nuo Degtinės — pusl. 19 ..... 10c.
Petras Žemaitis — pusl. 69 ..... 20c.
Perspėjimas apie Šventą Tikėjimą—pusl. 63 10c.
Susiprato — pusl. 64 ..... 20c.
Ruožai iš SLA. Istorijos — pusl. 35 ..... 10c.
SLA. Istorija (1896-1915) $1.50; audimo apdarais 2.00

Viršminėtas knygeles SLA. nariai gauna už pusę kainos.

SEKANČIOS KNYGOS PARSIDUODA UŽ PILNĄ KAINĄ:

Graži Mageliona — Melodrama 4-rių aktų 50c.
Kunigas Macochas—4-rių aktų tragedija ..... 35c.
Laimės Ieškotojai — 4-rių Veiksmų Drama 40c.
Aisopo Pasakos — pusl. 364 ..... $1.25
Lenkų Apaštalavimas Lietuvoje—pusl. 258 1.00
Žodynas lietuviškai-angliškos ir angliškai lietuviškos kalbų. Sutaisė A. Lalis. Pusl. 1,274. Kaina $10.00
Žmogaus Pareigos — pusl. 245 ..... 1.00

Taipgi pas mus gaunama M. Petrausko sekančios kompozicijos del solo, duetų, kvartetų, chorų, etc.

Eglė (Žalčių Karalienė) $10.00
Žalčio ir Gulbė Dievaičio duetas ..... 75c.
Liet. Dainos $1.50
Birutės arija ..... 30c.
Pasaka (Dramatiška daina) ..... 80c.
Kanklės 1920 m. $2.00
Aras, kvartetas ..... 40c.

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30-th Street
NEW YORK, N. Y.

VIETINĖS ŽINIOS

SLA. ADVOKATAS IŠVYKO LIETUVON.

Birželio 30 dieną, laivu „Aquitania", išvyko Lietuvon SLA. advokatas Jonas S. Lopatto iš Wilkes Barre, Pa. Kartu išvyko ir buvęs SLA. Iždininkas p. Jonas Skritulskas iš New Britain, Conn.

Jie yra pasiryžę plačiai apvažinėti įvairias Lietuvos dalis, kad susipažinus su Lietuvos kraštu ir patyrius tikrąją Lietuvos padėtį. Taipgi prie progos aplankys žymias vietas Anglijoje, Prancijoje, Vokietijoje ir Šveicarijoje ir, jei laikas ir aplinkybės pavelys, ketina pabuti Ženevoje, Šveicarijoje, iki Tautų Sąjungos metinio suvažiavimo, kad pasižiurėjus šios tarptautinės įstaigos veikimo ir jos posėdžių tvarkos. Grįž atgal Amerikon rugsėjo mėnesyje, išvažiuodami iš Cherbourgo rugsėjo 12 d.

Adv. Lopatto tą pat dieną apsilankė SLA. Cetre ir „Tėvynės" redakcijoje atsisveikinti SLA. Centro viršininkų ir prie progos atliko nekuriuos skubius legalius reikalus. Linkime gerbiamiems SLA. darbuotojams laimingos kelionės ir taipgi laimingai sugrįžti atgal Amerikon ir posenovei darbuotis SLA. organizacijos labui.

PINIGDIRBIŲ BYLA VĖL ATIDĖTA.

„Vienybė" praneša, kad kaltinamų pinigų dirbėjų Račio ir Šimoliuniutės byla tapo vėl atidėta. Birželio 29 d. nepasirodžius Račiui teisme, kuris paleistas iš kalėjimo užstačius už jį, sakoma jo uošvei, atatinkamą laidą, federalio teismo teisėjas Dawkins bylą atidėjo iki liepos 13 d. Tai yra jau antras šios bylos atidėjimas tolimesniam laikui. Esą išrodo, kad Račys teisme visai nepasirodys, kaip žmonės spėjo jau pirmiau.

Tuo tarpu Šimoliuniutė, kuri buvo suareštuota kartu su Račiu, tebesėdi kalėjime. Esą ji neturi nei advokato, nei draugų ir ji į teismą buvo atvesta.

ATSILANKĖ SVEČIAI.

Birželio 30 d. atsilankė „Tėvynės" redakcijon Adolfas Savickas, kuris birželio 29 d., laivu „Leviathan" sugrįžo iš Lietuvos. Seniaus pil. Savickas gyveno Rockford, Ill., ir nemažai darbavosi SLA. labui vietinėje 77 kuopoje, nuolatos rašinėdamas į „Tėvynę" žinutes iš kuopos darbuotės ir iš Lietuvių gyvenimo. Pereitų metų vasarą jis išvyko Lietuvon ir tenai pragyvenęs 10 mėnesių vėl sugrįžo Amerikon. Apie Lietuvos padėtį jis pasakoja gana optimistiniai. Visą laiką gyvenęs kaime gerai pažino Lietuvos kaimiečių psyhologiją, kuri yra gana keista. Mat Lietuvos kaimo žmonės politika perdaug nesidomi ir daugelis visiškai nepaiso kokia valdžia bus. Paprastai jie balsuoja taip, kaip kas nors juos pakalbina, prisilaikydami gana keisto nusistatymo, nes visuomet pasiteisina tuomi, kad esą kaip bus mano kumui, taip ir man ir jei jis balsuoja už tą partiją, tai ir aš balsuosiu. Ir taip balsuoja. Pilnai susipratusių piliečių ir žinančių ką reiškia demokratinėje respublikoje balsavimai ir partijos, Lietuvos kaimiečiuose esą maža.

Taipgi liepos 2 d. atsilankė „Tėvynės" redakcijon pil. Andrius Treinavičius, kuris seniaus gyveno įvairiuose Naujosios Anglijos miestuose apie Bostoną. Rodos, apie trys metai atgal jis išvyko į Lietuvą, kaipo Amerikos-Lietuvos Audimo Korporacijos specialis atstovas ir dabar gyvena Kaune ir dirba kaipo iždininkas minimos korporacijos įstaigoje, kuri tuo tarpu užsiima transportacija įvairių siuntinių ir pardavinėjimu gelžkelių bilietų ir daro neblogą apyvartą. Kuomet atsigriebs finansiškai, tai mano eiti prie savo originalio tikslo—įkurti audinyčias Kaune. Pil. Treinavičius atvyko Amerikon birželio 7 d. biznio reikalais ir liepos 4 d., laivu „Leviathan" vėl išvyko Lietuvon.

Besikalbant apie Lietuvos padėtį pil. Treinavičius pareiškė, kad Lietuvoje gyvenimas nėra taip labai blogas, ypač turintiems pinigo Lietuvoje galima gyventi daug lengviau ir smagiau, negu Amerikoje. Esą jis nei nemano apie grįžimą Amerikon. Apie politiką jis nenori kalbėti ir sako, nors tuo tarpu ir neviskas kaip reikia Lietuvoje, tačiau yra viltis greitoje ateityje susilaukti permainų. Jis yra SLA. nariu ir nemano niekuomet pamesti šios naudingos ir kiekvienam lietuviui brangios organizacijos, nors ir Lietuvoje jam tenka gyventi.

ATOSTOGOS.

Liepos 2 d. išvažiavo atostogų trims savaitėms Pennsylvania Exchange Banko vice-pirmininkas ir užsienių skyriaus vedėjas p. M. W. Bush. Jisai su savo sunum Miku išvyko automobilium į Kanados pasienį, kur, karštam orui esant, galima puikiai atsivėdinti.

GARNYS PALIKO DOVANĄ.

Birželio 28 d. svečias-garnys aplankė „Vienybės" antrojo redaktoriaus V. Širvydo namus ir paliko jo žmonelei, Onai, tvirtą ir linksmą 8 svarų sunelį. Sakoma, naujas Brooklyno gyventojas bus geru dainininku ar kalbėtoju, nes turi gana tvirtą balsą ir neblogai linksmina laimingus tėvus. Bet man rodos, kad jis bus laikraštininku ir todel linkėtina jam greitai augti ir buti tvirtu Amerikos lietuvių darbuotoju, o ypač kuogreičiausiai prisirašyti prie SLA.

Garnio prietelis.

ATEIVIAI GERESNĖS RUŠIES.

Per metus, kurie pasibaigė birž. 30, imigracijos komisaras Ellis Islando pasakoja, kad jo 469 darbininkai per tą laiką iškvotę apie milioną atvykstančių žmonių. Iš jų emigrantų buvę tik apie 150,000. Kiti buvo grįžtanti amerikonai ar čia gyvenę nepiliečiai. Komisaras pasakoja, kad atvykstantieji ateiviai daugiau kilę iš Šiaurės Europos. Jie jaunesni ir geresnės rušies negu tie, kurie atvykdavo pirm karo ir pirm suvaržymo.

TRIUKŠMINGAS APVAIKŠČIOJIMAS ŠVENTĖS.

Nepriklausomybės šventę, liepos 4 d., New Yorkas apvaikščiojo šiemet daug triukšmingiau, negu kitais metais. Manifestacijoje pažymėjimui „apsaugos jėgų" dalyvavo 547,182 asmenys. Šitą skaitlinę sudarė kariuomenės ir jureivių dalys ir civiliai vyrai, tarpe 18 ir 45 metų amžiaus. Taipgi šiemet ir fejerverkų sprogdinimas ir šaudymas buvo didesnis, negu kitais metais. Delto ir aukų nemaža buvo, nes 6 asmenys užmušta ir 64 sužeista.

ĮVAIRIOS NEW YORKO ŽINUTĖS.

— **Laike švenčių**, liepos 4 ir 5 dd., New Yorko apylinkėje prigėrė 10 ypatų, besimaudančių jurose ir ežeruose. Apie 48 skenduoliai išgelbėti. Vadinasi, maudymosi sportas gana pavojingas, jei neprisilaikoma amerikoniško patarimo: „safety first".

— **Du vaikai**, po 17 metų amžiaus, policijos tikrinimu prisipažino papildę net 26 vagystes. Jie tapo sugauti liepos 4 d. vakare, kuomet mėgino apvogti vieną krautuvę. Jie pavogtus pinigus praleisdavo su merginomis ant įvairių „good times" ir užlaikė greitai važiuojantį automobilių, kurį naudodavo savo amatui.

— **Leidimų važinėti automobiliais** šiemet išduota vien del New Yorko miesto viršaus 600,000. Pereitais metais leidimų buvo išduota 388,000, reiškia arti pusę leidimų sudaro tik pereitais metais įsigijusių automobilius ir pastojusių šoferiais. Apie trečdalis leidimų išduota visiškai naujai, tik pirmu kartu imantiems leidimus.

Iš Lietuvos Laikraščiu

NAUJOS PAŠTO AGENTUROS.

Pranešama, kad naujai įsteigta ir pradėjo veikti pašto agenturos Vepriuos, Vegeriuos, Pavandeny, Suostuos, Labunavoj, Višakių-Rudoj, Gaščiunuos, Grušlaukėj ir Krinčine.

NORVEGŲ PASIUNTINYS LIETUVAI.

Norvegų vyriausybė nusistačiusi paskirti Lietuvai nepaprastą pasiuntinį ir įgaliotą ministerį.

BIRUTĖS KALNAS SAUGOJAMAS.

Birutės kalnas Palangoj Žemės Reformos V-bos nutarimu perduotas L. Pagražinti D-jai, kuri tuojau imsis tą musų istorinės šventovės vietą tinkamai tvarkyti. Dar šiemet numatomos ten iškilmės. L. Pagr. D-ja prašo visuomenę paremti ją aukomis.

LENKAI DŽIAUGIASI MILITARIZMU.

Lenkų krašto apsaugos ministeris gen. Sikorskis pranešė senate, kad Lenkų ginklavimasis vykstąs gana sekmingai. Atatinkamai padidintas oro laivynas ir per pereitus metus pastatyta Lenkijoj 40 naujų karo amunicijos dirbtuvių. Tose dirbtuvėse 1924 metais buvo padaryta 14,900, o šiais metais — jau 150,000 šautuvų. Be to pastatytos Lenkijoj keturios orlaivių dirbtuvės.

Kuopu Susirinkimai

Mahanoy City, Pa. SLA. 211 kuopos pusmetinis susirinkimas įvyks 12 d. liepos, 1 val. po pietų, S. Norkevičiaus svetainėj. Visi nariai malonėkite dalyvauti šiame susirinkime ir užsimokėti užvilktas mokestis. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 211 kp.

V. J. Mikelionis.

Forest City, Pa. SLA. 2 kuopos susirinkimas įvyks 12 dieną liepos, 2 val. po pietų, Sliktos svetainėj. Visi nariai kviečiami atsilankyti, nes turime daug reikalų aptarti. Taipgi neužmirškite užsimokėti prigulinčias mokestis. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 2 kuopos.

P. Kondrotas — sekr.

Plainsville, Pa. SLA. 72 kp. pusmetinis susirinkimas įvyks 12 d. liepos, 2 val. po pietų, J. Audzavičiaus kambary, 14 Clark St., Hilldale, Pa. Visi nariai ir narės butinai privalote atsilankyti ir užsimokėti užvilktas mokestis. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 72 kuopos.

V. Martinkus — sekr.

Shenandoah, Pa. SLA. 303 kuopos pusmetinis susirinkimas įvyks 12 d. liepos, 2 val. po pietų, Juozo Abračinsko svetainėje, ant West Coal gatvės. Visi draugai ir draugės malonėkite pributi ir užsimokėti mokestis. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie S. L. A. 303 kuopos.

V. J. Kalesinckas — sekr.

Pranešimas SLA. 152 kp. nariams.

Kadangi virš minėta kuopa yra paėmus dviem mėnesiam vakacijų, todel susirinkimų neturės ir visi nariai virš minėtos kuopos malonėkite užsimokėti savo mėnesines mokestis pas finansų sekr. J. Urboną, 434 Librory St., Braddock, Pa. ne vėliau iki 15 d. mėnesio.

P. S. Valandos nuo 7 a. m. iki 1 p. m. ir nuo 7 iki 11 vakare.

J. U. — SLA. 152 kp. sekr.

DIDELIS PIKNIKAS

DIDELĮ PIKNIKĄ RENGIA S. L. A. 8-ta KUOPA NEDĖLIOJE, LIEPOS 19 DIENĄ, 1925 METŲ, SCHUTZEN PARKE, MERIDEN, CONN.

Gerbiami lietuviai ir lietuvaitės, vietiniai ir apylinkės — visi kviečiami skaitlingai atsilankyti į minėtą pikniką, o busite užganėdinti, nes bus gera muzika ir gros visokius šokius. Taipgi bus ir įvairių žaislų.

Kviečia Komitetas.

PASARGA. Važiuojant iš kitų miestų automobiliais, reikia važiuot West Main gatvė iš Centro miesto iki Waterburio stočiai ir pasisukt po tiesei. Toliau bus matyt prikalti apgarsinimai.

Paieškojimas

Aš Leonas Gudinas, paieškau savo tikrų brolių Liudviko ir Aleksandro Gudinų. Jie paeina iš Suvalkų rėdybos, Mariampolės apskričio, Jevaravo valsčiaus, Igliaukos kaimo. Atsišaukite patys arba kas kitas apie juos žinote, meldžiu pranešti žemiau paduotu antrašu, už ką iš kalno tariu širdingai ačiu.

LEONAS GUDINAS,
Igliaukos kaimo, Jevaravo valsčiaus, Mariampolės apskričio.
Lithuania.

BALTIJOS AMERIKOS LINIJA,
tai vienatinė linija,
kurios laivai reguliariškai per ištisus metus susisiekia stačiai su laisvosios Danzigo valstijos portu, taip arti Klaipėdos, kad laivas ant kurio sėdot New Yorke atveža Jumis beveik į pačią Tėvynę-Lietuvą, ba iš Danzigo į Klaipėdą tai tiktai vienos nakties kelionė laivu be jokių ekstra iškaščių.

Sekanti išplaukimai iš New Yorko:
Laivas „LITUANIA" 21 d. Liepos
Laivas „ESTONIA" 11 d. Rugpiučio
Laivas „LITUANIA" 1 d. Rugs.

Kainos laivakorčių: Į Klaipėdą visu keliu vandeniu: 3-čia kliasa $107; 2-rą — $132.50

BALTIC AMERICA LINE,
9 Broadway, New York City.
Kreipkitės čionai ar prie savo vietinių agentų.

ODINĖS LIGOS
yra tankiai nepakiančiamas; gali buti pergalėti vartojant
SEVERA'S
ESKO
Antiseptiškas mostis.
Sutaisytas prašalinimui niežėjimo ir kitu odos irritacijas.
Kaina 50 centai.
Pirmiausiai kreipkis į aptieką.
W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

NAUJAS SMAGUMAS DEL NUVARGUSIŲ, NERVUOTŲ ŽMONIŲ.
Nuga-Tone Atlieka Darbą ir Atlieka Jį Greitai.

Nuga-Tone sugražina gyvumą, veiklumą ir pajėgą nusidėvėjusiems jų nervams ir muskulams. Budavoja raudoną kraują, stiprius, pastovius nervus ir stebėtinai padidina jų ištvermę. Suteikia gaivinantį miegą, gerą apetitą, puikų žlebčiojimą, tinkamą vidurių veikimą, daugiau entuziazmo ir ambicijos. Jei Jųs nesijaučiat kaip reikia tai pats del savo labo turit išbandyti jį. Jųs negalit prarasti. Jums niekо nekainuos, jei nepagelbėtų. Jis yra malonus imti ir Jųs tuojaus pradėsit jaustis geriau. Jei Jusų gydytojas dar nėra užrašęs jo del Jusų, tai nueikit pas Jusų aptiekorių ir nusipirkit bonkutę Nuga-Tone. Nepriimkit įkaito. Imkit jį per keletą dienų ir jei Jųs nesijausit geriau, neatrodysit geriau, nuneškit likusią pakiuko dalį pas aptiekorių ir jis sugražins Jums Jusų pinigus. Išdirbėjai Nuga-Tone įsako visiems aptiekoriams garantuoti jį ar sugražinti Jusų pinigus jei Jųs butumet neužganėdintas. Rekomenduojamas garantuojamas ir parduodamas per visus aptiekorius.

Paieškojimas

Paieškau partnerio į čeverykų krautuvę. Aš turiu mažą krautuvę ir noriu padidinti arba parduoti. Biznis labai dailus ir švarus, tik reikia pinigų. Aš turiu gerą patirimą tame biznyje Jei kas mylėtumet tokį biznį, atsišaukit greitai.

GRAND ST. SHOE STORE,
301 Grand Street,
JERSEY CITY, N. J.

LIETUVON

NAUJAI NUPIGINTOS KAINOS Į ABI PUSI.

Trečioje kliasoje sulig laivo į Kauną ir atgal nuo $203 iki $215 GERA NAUJIENA. Naujas Suv Valst. įstatymas pavelija atlankyti Tėvynę ir buti metus, paskui be kliučių grįžti Amerikon nežiurint kvotos.

Musų dideli laivai milžinai, kaip **MAJESTIC**, didžiausias pasauly, **OLYMPIC, HOMERIC, LAPLAND, PITTSBURGH, ARABIC**, etc. siulo greitą kelionę į Cherbourg, Southampton, Antwerp. Daug laivų išplaukia kas savaitė.

Visi musų 3-čios kliasos keleiviai gauna atskirus kambarius dviems, keturiems ar šešiems žmonėms. Patogumai, puikus maistas ir mandagumas.

Kreipkitės prie mųs vietinių agentų arba

WHITE STAR LINE
RED STAR LINE
No. 1 Broadway. New York

Tel Empire 7365
Dr. F. MATULAITIS.
322 Holbrook Ave.,
DETROIT, MICH
Valandos:
12—2 p. m. ir 6—8 p m
Ultravioletinė šviesa. Diathermia

NAUJAS IŠRADIMAS
DEKSNIO GALINGA MOSTIS
Gydo, Reumatizma, Ranku, Koju, Nugaros skaudejima, Šalti, Ranku, Koju, tirpima. Dusuli, Galvos skaudejima, ir teip visokius skaudejimus (tik ne ronas).
Tukstančiai žmonių yra išsigyde o milijonai dar nežino apie tai.
Deksnio Galinga Mostis yra tiek verta aukso, kiek ji pati sveria sulig naudos gydymo.
Kaina 75 centai, $1.50 ir $3.00, ir 10 centu extra už persiuntima.
Klauskite pas aptiekorius teip DEKEN'S NEW DISCOVERY OINTMENT.
Deksnis Ointment Co.
518 MAIN ST. BOX 352
HARTFORD, CONN. U. S. A.

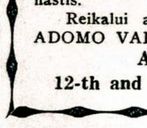

JAU Pripažino

visi, kad NAUJOKŲ padaryti Cigarai yra geriausi Amerikoje. Taip pat viengenčiai gėrisi, kad garsinant „TĖVYNĖJE" remia lietuvišką literaturą ir kovą už lietuvių tautos tiesas, tai yra švarus dalykas.

UŽTAI garbaus SLA. draugai kurie rukote vietoje kažin kokius cigarus, o gal lietuvių priešų, tad labai išmintingai darysite, kad tik Naujokų Brolių išdirbtus cigarus rukysite, kadangi ir cigarai labai geri, padaryti iš geriausio tabako: gražiai dega, malonųs rukyti ir dumas puikiai kvepia. Draugai „Tėvynės" kurie dar tų cigarų nežinot, tad visur lietuviškose užeigose, Restoracijose, Kliubuose ir štoruose reikalaukite ir rukykite visur

JONO—JOHN'S CIGARĄ

arba Petro Naujoko po 10 centų cigarą, o rukant džiaugsitės, kad rukai puikų cigarą ir po vardu Vytauto (Ekstra po 15c.). Tėmyk vardą ir paveikslą ant bakso. Juos visi myli.

Cigarus išsiunčiame visur Amerikoje per paštą į kitus miestus privatiškai ir biznieriams. Adresas:

NAUJOKŲ CIGARŲ FACTORY,
267 DIVISION AVE.,
BROOKLYN, N. Y.

Verta paremt brolius lietuvius nes jų cigarai labai geri. Agenta miestuose gali užsidirbti ekstra pinigų ir paremt lietuvišką išdirbystę Lai gyvuoja Lietuvių Tauta!

CHORO REPERTUARAS
Mėnesinis Muzikos Leidinys
Metams $2.00.
VĖL NAUJOS DAINOS.

Tik ką išėjo iš spaudos trys numeriai Choro Repertuaro. Telpa sekančios dainos:

Sukilkite Bangos, Dainelę Pinsiu, Pavasaris ir Očiačia, Opapa (Maišytam kvartetui arba chorui).

Kas Ten Klykia? (Duetas arba vaikų chorui).

Trijų numerių kaina 75c.

Pirmuose numeriuose dainos:

Liaudies Dainiui — maršas, Bėda, Važiavau Dieną (Maišytam kvartetui arba chorui).

Šienapiutė (Merginų kvartetui arba chorui).

Tėvynėn (Lygiems balsams).

Trijų numerių kaina 75c.

Chorams duodamas nuošimtis.

SPAUDOJE:

Šilas, Du likimu, Mikita, (šokis iš operetės „Katriutės Gintarai), Oi, Berneli kodel taip?!, Kas? Juodas Varnas, Audra Prieš Dieną, Sauluté (Maišytam kvartetui arba chorui), Raudok Neraudojęs (Merginų kvartetuř arba chorui), Kovon (Vyrų kvartetui arba chorui).

Visos tilps šių metų vėliausiuose Choro Repertuaro numeriuose.

A. BAČIULIS,
421 6-th St., So. Boston, Mass.

SKAUSMAI! KUR?

Del Ramatiško Gėlimo: Pridėkit ŽMIJEČNIKO ant skaudančios vietos ir apturėsit stebuklingą pasekmę.

Del Nerviško Galvos Skaudėjimo ir Neuralgijos Skausmų į Galvą: Pripilkit biski ŽMIJEČNIKO ant delno rankos ir su kvapu įtraukit per nosį tą garą. Teipat skaudančias vietas gerai išbraukykit su Žmiječniku.

Del Skausmų i Šonus, Krutinėj, Pečiuose paeinančių nuo sunkaus darbo arba kėlimo, arba nuo šalčio, keli išbraukymai ŽMIJEČNIKO visą skausmą prašalins.

Del pailsintų, skausmo ir gėlimo muskulų arba gyslų gerai isibraukykit skaudančias vietas eidamas gult. O ant rytojaus reikalautos pasekmės bus apturėta.

ŽMIJEČNIKO SUDĖTINIAI yra geriausi Kemikalai nuo apsaugojimo ant svieto del apsaugojimo savęs nuo užsikrėtimo paeinančių nuo įpiovimų ir įdrėskimų.

Vartotas per visuomenę per 30 metų suvirš. Nejokis Bandymas — Pripažintas braukylas (Linimentas) per visą svietą.

Prekės 35c., 65c. ir $1.25.

Rašykit del musų knygutės apie gyduoles ir kaip jas vartot.

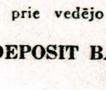

ALBERT G. GROBLEWSKI & CO.,
Dept. T, Plymouth, Pa.

VIENAS IŠ SAUGIAUSIŲ BANKŲ.

Vienas iš saugiausių ir geriausių Bankų Pittsburgh, Pa., tai yra ALL NATIONS DEPOSIT BANK. Priima pinigus ant pačėdumo ir moka 4 nuošimtį. Siunčia pinigus į visas dalis svieto greitai ir saugiai. Minėto Banko užrubežinis skyrius po vardu P. V. Obiecunas and Co. Parduoda laivakortes ant visokių linijų į Lietuvą ir iš Lietuvos ant greičiausių laivų. Parupinam pasus keliaujantiems į Lietuvą ir padirbam reikalingus dokumentus del partraukimo giminių iš Lietuvos. Padirbam įgaliojimus arba daviernastis.

Reikalui atsitikus kreipkitės prie vedėjo lietuviško skyriaus ADOMO VARAŠIAUS.

ALL NATIONS DEPOSIT BANK,
12-th and Carson Street, Pittsburgh, Pa.

Linksmas mislis

ir upas yra ženklai tobulas malimas. Jei maistas yra blogai virinamas, tai jums yra reikalingas stiprintojas kuris atitaisys virinimą. Vartok

SEVERA'S BALZOL

Jis virinimą atgaiviną sustiprina vidurius ir suteikia palengvinimo nuo dispepsijos. Jis yra nepaprastai geras nuo užsisenėjusio užkietėjimo.

Ka na 50 ir 85 centai. -:- Pirkite pas aptiekorius.

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA

EKSTRA PARDAVIMAI

Maspethe gražioj vietoj, 2 šeimynų ir del automobilių garadžius; taksų nereik mokėti dar 7 metus. Kaina $9,200. Cash $2,000. Antras morgičius ant ilgų metų.

2 šeimynų murinis namas, 11 kambarių, steam, ekstra lotas, 2 garadžiai. Kaina $11,500.

4 šeimynų ir štoras, statytas namas ant dviejų lotų 50 per 100. Kaina $10,500.

2 šeimynų namas, 15 metų senumo, visi įtaisymai. Kaina $7,500. Cash $1,000; morgičiai reik mokėti $50 kas 3 mėnesiai, pakol išsimoka. Reiškia, viena šeimyna apmoka visas išlaidas, o pats gyveni uždyką. Supraskit gerai, kad Maspethas auga ir už 3 metų bus taip kaip Richmond Hill. Už tuos namus reikėtų mokėti po $4,000 daugiaus, nes Maspethe neužilgo bus SUBWAY ir ELEVATORS. Šiandien kas pirks, tai už 2 metų uždirbs gerus pinigus. Maspethe stato namus šimtais, bet tuoj išperka ir todel ir jųs nepraleiskit progos tuoj atvažiuoti ir nusipirkti namą.

Turiu namų RIDGEWOODE: 6 šeimynų baltų plytų po 5 kambarius, kaina $13,500. Cash $3,000. 5 šeimynų ir štoras kampinis namas gražioj vietoj. Kaina $21,000. Cash $6,000. Randų $250 į mėnesį. 3 šeimynų, 17 kambarių kaina $11,000, cash $3,500.

RICHMOND, HILL: 2 šeimynų, taksų nereik mokėti. Kaina $13,500, cash $2,500. 1 šeimynos murinis namas, 9 kambarių. Namas statytas ant dviejų lotų 50 per 100 labai gražioj vietoj. Kaina $12,500, cash $5,000.

EAST NEW YORK: 3 šeimynų ir štoras kampinis murinis namas kaina $12,500, cash $5,000, randų $140 į mėnesį. 2 šeimynų, 11 kambarių murinis namas, kaina $7,600.

CENTRAL BROOKLYN: apie Hudson Av., 4 šeimynų murinis namas, kaina $5,200, cash $2,500 prie pat Prospect Parko. 8-th Av. 8 šeimynų po 7 kambarius, steamas, kaina $25,000, cash $6,000. Randų $550 į mėnesį. 2 šeimynų, 9 kambariai ant 22-nd St., netoli Prospect Park. Kaina $5,300.

GREENPOINT: 8 šeimynų murinis namas, kaina $14,000, cash $5,000. 3 šeimynų, gražioj vietoj, kaina $10,500, cash $3,000. 3 šeimynų ir štoras su groserne, biznis eina gerai, namas 12 metų senumo, baltų plytų, kaina $15,500, cash $6,000.

J. STANKUS,
36 LEXINGTON AVE., (Netoli Grand Street)
Tel. Newtown 0113 MASPETH, L. I.